

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
"ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ"

Με την υποστήριξη και τη συγχρηματοδότηση της
Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς

Προσαρμογή ευρωπαϊκών μοντέλων προετοιμασίας και ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας

Ε. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
Ν. ΠΕΠΠΑ

ΑΘΗΝΑ 1998

**«ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΝΕΩΝ
ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»**

ΑΘΗΝΑ 1998

**ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»
ΑΞΟΝΑΣ «YOUTHSTART»
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ : ΓΕΝΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ**

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΡΓΟΥ:

*Κωνσταντίνα Πέππα, Κοινωνιολόγος, Στέλεχος Ε.Ε.Τ.Α.Α.
Ευθυμία Κοντοπούλου, Σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού*

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Γιάννης Μπαχάρας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

Ε.Ε.Τ.Α.Α., Ομήρου 19, Αθήνα

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
• ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1. Εισαγωγή - Σκοπός - Στόχοι της Μελέτης	9
1.2. Εισαγωγικές έννοιες	10
1.3. Η Ευρωπαϊκή διάσταση του επαγγελματικού προσανατολισμού	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
• Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
• ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ, ΑΓΓΛΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ	
3.1. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στη Γαλλία	21
3.2. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Αγγλία	24
3.3. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Ιταλία	28
3.4. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Ισπανία	36
3.5. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Ελλάδα	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
• ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΜΟΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
• ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ “ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ” ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΣΤΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΡΑΤΗ - ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
• ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	69

Πρόλογος

Ολόκληρη η Ευρώπη ενδιαφέρεται για την ανάπτυξη υπηρεσιών εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού με σκοπό

- τη μείωση του αριθμού των ατόμων που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση
- τον περιορισμό των αναντιστοιχιών στην προσφορά και στη ζήτηση εργασίας, και
- την ενθάρρυνση της ειδίκευσης του εργατικού δυναμικού.

Για τους ίδιους λόγους και η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης αξιοποιώντας την Κοινοτική πρωτοβουλία “ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ” - αξιόνας Youthstart, με το Πρόγραμμα “Ίκαρος 2000”, επιχειρεί να εισάγει νέους τρόπους και τεχνικές για τον προσανατολισμό και την προετοιμασία της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, συνεργάζεται με τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (Ε.Ο.Π.), την Εταιρία Κοινωνικής Υποστήριξης “ΑΡΣΙΣ” και με την υποστήριξη και συγχρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς καθώς και του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, **μελετά, προετοιμάζει και αναπτύσσει πειραματικά ένα νέο θεσμό, που απευθύνεται στους νέους, τα Κέντρα Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.) που πρωτοϊδρύονται σε τρεις περιοχές της Ελληνικής περιφέρειας (Πάτρα, Ξάνθη και Ιωάννινα).** Ο στόχος είναι να καθιερωθούν και να συνδεθούν με την Αυτοδιοίκηση και τους άλλους τοπικούς εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς.

Η έκδοση αυτή, αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για όσους ενδιαφέρονται να έχουν πληροφόρηση γύρω από θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού, προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας.

Εντάσσεται στην Ενέργεια “Διακρατικές ανταλλαγές” και εξετάζει τα συστήματα, τις υπηρεσίες και τις πρακτικές του επαγγελματικού προσανατολισμού που έχουν να παρουσιάσουν οι πέντε (5) Ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στο διακρατικό δίκτυο “Labora 20” (Αγλία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα).

Ελπίζουμε, η Αυτοδιοίκηση και όσοι ασχολούνται με τα θέματα που καλύπτει η μελετητική αυτή εργασία, να βρουν στην παρούσα έκδοση ένα χρήσιμο βοήθημα και να δικαιώσουν την επίπονη προσπάθεια των συντελεστών. Εμείς από την πλευρά μας τους ευχαριστούμε θερμά για το αποτέλεσμα.

Απόστολος Κοιμήσης
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
της ΕΕΤΑΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Εισαγωγή - Σκοπός - Στόχοι της Μελέτης.

Η μελέτη εντάσσεται στα πλαίσια Προγράμματος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας “ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ” στον Άξονα YOUTHSTART με τίτλο: “ΙΚΑΡΟΣ 2000 - Ανάπτυξη δικτύων πειραματικών προγραμμάτων προετοιμασίας για την εργασία, επαγγελματικής και πολιτιστικής δραστηριοποίησης νέων που αποχωρούν πρόωρα από την εκπαίδευση και απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό”.

Το Πρόγραμμα έχει πιλοτική εφαρμογή για τα χρόνια 1996-1998 και εφαρμόστηκε σε 3 περιοχές της Ελληνικής περιφέρειας και συγκεκριμένα στις πόλεις της **Πάτρας**, της **Ξάνθης** και των **Ιωαννίνων**.

Κεντρικό αντικείμενο του προγράμματος “ΙΚΑΡΟΣ 2000” αποτελεί η μελέτη, προετοιμασία και πειραματική ανάπτυξη ενός νέου θεσμού, των **Κέντρων Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.)**, που έχουν προοπτική να καθιερωθούν στις τοπικές κοινωνίες, συνδεδεμένα με την αυτοδιοίκηση και άλλους τοπικούς εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς.

Αποστολή των Κ.Π.Ε. είναι να συμβάλλουν μέσα από

- τη συμβουλευτική,
- τον επαγγελματικό προσανατολισμό,
- την επιδοτούμενη επαγγελματική κατάρτιση, και
- την πολιτιστική και κοινωνική δραστηριοποίηση

στην ενίσχυση των νέων για να ενταχθούν με μεγαλύτερη επιτυχία στην τοπική κοινωνική και οικονομική ζωή.

Για την καλύτερη επίτευξη των στόχων του, το Πρόγραμμα περιλαμβάνει την εκπόνηση μελετών - διερευνήσεων, όπως για παράδειγμα “Μελέτη των χαρακτηριστικών και των αναγκών των νέων που δεν ολοκληρώνουν την τυπική εκπαίδευση”, “Μελέτη οργάνωσης των Κ.Π.Ε.”, “Διερεύνηση των εκπαιδευτικών εργαλείων”, κá.

Στο πλαίσιο αυτό και συγκεκριμένα στο Μέτρο Γ. : Ενέργεια 2 / Δράση 1 εντάσσεται και η παρούσα διερεύνηση με τίτλο: “**Προσαρμογή ευρωπαϊκών μοντέλων προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας**”.

Σκοπός της μελέτης:

Σκοπός της μελέτης αυτής, είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων προσαρμογής ευρωπαϊκών μοντέλων ενίσχυσης της δημιουργίας απασχόλησης, που αποδεικνύονται αποτελεσματικά και δόκιμα για τα ελληνικά δεδομένα και ειδικότερα για τις τοπικές συνθήκες όπου αναπτύσσονται τα Κέντρα Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.).

Στόχοι της μελέτης:

- α. Η καταγραφή και παρουσίαση των συστημάτων επαγγελματικής προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας στα πέντε (5) κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα "Ίκαρος 2000".
- β. Ο εντοπισμός των κύριων ομοιοτήτων και διαφορών που παρουσιάζουν τα συστήματα επαγγελματικής προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας στα πέντε (5) κράτη - μέλη.
- γ. Ο εντοπισμός παραδειγμάτων ορθών πρακτικών προσανατολισμού, προετοιμασίας και ένταξης νέων που εφαρμόζονται στις συμμετέχουσες στο Πρόγραμμα ευρωπαϊκές χώρες.
- δ. Η διατύπωση προτάσεων δυνατοτήτων προσαρμογής ευρωπαϊκών πρακτικών ενίσχυσης της δημιουργίας απασχόλησης, που θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικά στη χώρα μας και ιδιαίτερα στις τοπικές συνθήκες όπου αναπτύσσονται τα Κ.Π.Ε..

1.2. Εισαγωγικές έννοιες:

1. Ο ορισμός του Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Είναι ο κλάδος της συμβουλευτικής ο οποίος ενσωματώνει την εκπαιδευτική και επαγγελματική διάσταση σε επίπεδο εφαρμογής με σκοπό τα ακόλουθα:

- Να βοηθήσει το άτομο στην προσπάθειά του να διαμορφώσει μία επιτυχή "επαγγελματική προσωπικότητα", σωστό "επαγγελματικό εγώ".
- Να αποκτήσει απαραίτητες γνώσεις για την πραγματοποίηση συνετών επιλογών.
- Να πάρει σωστές εκπαιδευτικές - επαγγελματικές αποφάσεις.
- Να αναπτύξει επαγγελματικές αξίες.
- Να προβεί σε ενέργειες για την υλοποίηση των επαγγελματικών του επιλογών.
- Να επιτύχει ικανοποιητική προσαρμογή στο χώρο εργασίας.

2. Οι βασικές λειτουργίες του Επαγγελματικού Προσανατολισμού

α. Επαγγελματική Πληροφόρηση:

Αφορά στην πληροφόρηση για εκπαίδευση - κατάρτιση και απασχόληση μέσα από αυτοματοποιημένες γραπτές, προφορικές και οπτικοακουστικές μορφές παροχής υπηρεσιών από ειδικευμένους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού προς τους ενδιαφερόμενους.

β. Επαγγελματική Αξιολόγηση:

Αφορά στη μέτρηση - αξιολόγηση των γνωστικών ικανοτήτων, επαγγελματικών ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων και αξιών του ενδιαφερόμενου.

γ. Επαγγελματική Συμβουλευτική:

Παρέχεται από τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού σχετικά με την αξιοποίηση των ευρημάτων της αξιολόγησης και την επίλυση άλλων προβλημάτων εκπαίδευσης - κατάρτισης και απασχόλησης των ενδιαφερόμενων.

δ. Λήψη Επαγγελματικών Αποφάσεων:

Αφορά στη λήψη απόφασης για εκπαίδευση - κατάρτιση και απασχόληση του ενδιαφερόμενου με την καθοδήγηση του συμβούλου επαγγελματικού προσανατολισμού και την αξιοποίηση των ευρημάτων της αξιολόγησης.

ε. Επαγγελματική Τοποθέτηση:

Αφορά στη θεωρητική και πρακτική διαδικασία σε χώρους εργασίας με σκοπό την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και εκδήλωση επαγγελματικών ενδιαφερόντων μέσα από τις μαθητείες. (London 1973, Isaacson 1977, Crites - 1969)

3. Οι Τεχνικές και τα Μέσα Επαγγελματικού Προσανατολισμού

α. Ανάλυση του ατόμου.

Η ανάλυση του ατόμου περιλαμβάνει τη θέσπιση στόχων, την ανάλυση των αναγκών του ενδιαφερόμενου και την αξιολόγηση των ενδιαφερόντων του μέσα από διαδικασίες αυτογνωσίας.

β. Ανάλυση του περιβάλλοντος.

Περιλαμβάνει την αξιοποίηση των πληροφοριών για εκπαίδευση - κατάρτιση και απασχόληση σε σχέση με μία ρεαλιστική αντίληψη του περιβάλλοντος, των απαιτήσεων και της συμπεριφοράς στους χώρους κατάρτισης και στις επιχειρήσεις. Επίσης, περιλαμβάνει την έρευνα αγοράς εργασίας εκ μέρους των ενδιαφερόμενων.

γ. Συνετή αξιοποίηση των δεδομένων που θα προκύψουν από τη λήψη αποφάσεων.

Μέσα από τη συμβουλευτική διαδικασία ο ενδιαφερόμενος αξιοποιεί τα ευρήματα της πληροφόρησης και αξιολόγησης ενώ συνθέτει το σχέδιο δράσης με την καθοδήγηση του συμβούλου του.

4. Οι σχετικές με την επαγγελματική εξέλιξη θεωρίες

α. Προσεγγίσεις Χαρακτηριστικών και Παραγόντων

(trait and factor approaches)

Αναφέρονται στις ικανότητες, τα ενδιαφέροντα και στην προσωπικότητα του ατόμου. Οι συγκεκριμένες θεωρίες διαμορφώθηκαν κατά την περίοδο 1950 ιδιαίτερα στην Αγγλία και στις Η.Π.Α.

β. Προσεγγίσεις Κοινωνικοοικονομικής Κατάστασης

(situational approaches)

Η κοινωνικοοικονομική θέση θεωρείται παράγοντας επαγγελματικής εξέλιξης του ατόμου. Πιστεύεται ότι βάσει της κοινωνικοοικονομικής θέσης διαμορφώνονται οι ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης του ατόμου.

γ. Θεωρίες Πλαισίου και Κοινωνικοποίησης

(Contextual and Socialization theories)

Οι συγκεκριμένες θεωρίες ενισχύουν την κοινωνική και ψυχολογική μελέτη του θέματος επιλογής επαγγέλματος, συνδυάζοντας την προσέγγιση των χαρακτηριστικών και παραγόντων και την προσέγγιση της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης. Εκπρόσωποι των θεωριών πλαισίου και κοινωνικοποίησης είναι οι Blau & Brim.

δ. Φαινομενολογικές Προσεγγίσεις

(Phenomenological approaches)

Το άτομο αποφασίζει για τη σταδιοδρομία του. Η θεωρία αναφέρεται στην έννοια του εαυτού και στην καταλληλότητα για λήψη απόφασης και δράση. Εκπρόσωπος των φαινομενολογικών προσεγγίσεων είναι ο Holland.

ε. Holland: Θεωρία Επαγγελματικής Εξέλιξης

Η θεωρία επαγγελματικής εξέλιξης διατυπώθηκε περίπου το 1959 από τον Holland. Κατά τον Holland, το άτομο όταν επιλέγει το επάγγελμά του ενεργεί βάσει αλληλεπίδρασης των ακόλουθων μεταβλητών:

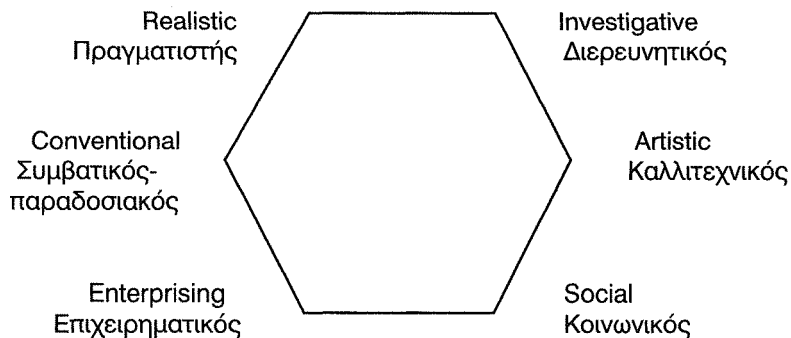
- Κληρονομικών καταβολών
- Ποικίλων πολιτιστικών και
- Προσωπικών παραγόντων.

Στα πλαίσια επιλογής του επαγγέλματος, σημαντικό ρόλο έχουν τα ακόλουθα:

- οι συνομήλικοι του ενδιαφερόμενου
- οι γονείς
- οι ιδιαίτερης σημασίας ενήλικες
- η κοινωνική τάξη του ατόμου
- η κουλτούρα του
- η σωματική του ανάπτυξη.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το εξάγωνο του Holland ως προς τα ψυχολογικά γνωρίσματα της προσωπικότητας του ατόμου.

Οι Τύποι του HOLLAND: Το Εξάγωνο

Σχήμα 3.1.

στ. Εξελικτικές Θεωρίες
(Development Theories)

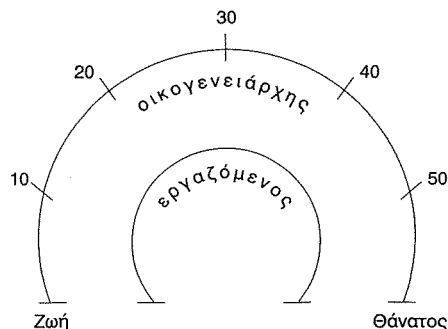
Οι εξελικτικές θεωρίες είναι περισσότερο αποδεκτές από τους ψυχολόγους σε Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Περιλαμβάνουν:

- Ψυχολογία των ατομικών διαφορών.
- Ψυχολογία της προσωπικότητας του ατόμου.
- Θεωρία ρόλων.
- Θεωρία σταδίων στη ζωή .

Διατυπώνονται ως ένα ουράνιο τόξο, ως αψίδες στα διάφορα στάδια της ζωής του ανθρώπου κατά τον Super. Εκπρόσωποι των εξελικτικών θεωριών είναι οι Buhler, Ginzberg, Super, Herr, Cramer and Hall.

Τα διάφορα στάδια της ζωής του ατόμου κατά τον Super

Σχήμα 3.2.

ζ. Θεωρίες λήψης αποφάσεων

(Decision - making theories)

Επικεντρώνονται στις λογικές διαδικασίες και αντίστοιχες ικανότητες λήψης αποφάσεων του ατόμου όσον αφορά την επιλογή του κατάλληλου επαγγέλματος.

Εκπρόσωποι των θεωριών λήψης αποφάσης είναι οι Tersen, Arroba στην Αγγλία και στις Η.Π.Α.

1.3. Η Ευρωπαϊκή Διάσταση του Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Σε όλη την Ευρώπη μιλάμε για ανάπτυξη των υπηρεσιών εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού με σκοπό:

- τη μείωση του αριθμού των ατόμων που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση
- τη μείωση στις αναντιστοιχίες στην προσφορά και στη ζήτηση εργασίας
- την αύξηση της υποκίνησης των αποδεκτών κατάρτισης και των εργαζομένων, και
- την ενθάρρυνση της βελτίωσης της ειδίκευσης του εργατικού δυναμικού.

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επιδικνύει συνεχές ενδιαφέρον για την ενθάρρυνση της παροχής **ουσιαστικών υπηρεσιών εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού** στα κράτη - μέλη.

Από το 1963 ακόμα, Απόφαση του Συμβουλίου (63/266/Ε.Ο.Κ. Ε.Ε. 63, 20/04/63) έθεσε τις γενικές αρχές για μιά κοινή πολιτική επαγγελματικής κατάρτισης.

Η Τρίτη αρχή, συγκεκριμένα, περιελάμβανε τη θέση ότι “πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία ... για ένα **μόνιμο σύστημα πληροφόρησης και προσανατολισμού ή επαγγελματικής καθοδήγησης για νέους ...**, το οποίο να βασίζεται στη γνώση των ατομικών ικανοτήτων, των δυνατοτήτων κατάρτισης και των ευκαιριών απασχόλησης ...”.

Επίσης, το 1966 συστάθηκε Επιτροπή (66/484/Ε.Ο.Κ. Ε.Ε. 66, 24/08/66) με σκοπό την ανάπτυξη του επαγγελματικού προσανατολισμού στα κράτη - μέλη.

Λόγω των διαφορετικών διοικητικών παραδόσεων και δομών, τα κράτη - μέλη διαθέτουν πολύ διαφορετικά συστήματα προσανατολισμού.

Οι στόχοι, όμως, του επαγγελματικού προσανατολισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα λέγαμε ότι εστιάζουν στα άτομα, στα συστήματα και στο είδος του επαγγελματικού προσανατολισμού, όπως ορίζονται στη συνέχεια:

α. Άτομα:

- που θα δημιουργήσουν το προσωπικό τους σχέδιο σταδιοδρομίας, το οποίο περιλαμβάνει ευκαιρίες εκπαίδευσης - κατάρτισης και απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- που θα βελτιώσουν την κατάρτισή τους με διεθνή πρότυπα μέσα από την κινητικότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

β. Συστήματα:

Εισαγωγή διεθνών προτύπων συνεργασίας και ανταλλαγών με στόχο την ενίσχυση καινοτομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες έχουν ως απώτερο στόχο την ποιοτική βελτίωση της παροχής υπηρεσιών.

γ. Είδος του Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.):

- Υιοθέτηση διεθνών προτύπων και προσαρμογή των υπαρχόντων με στόχο τη δικτύωση και συνεργασία σε διεθνές επίπεδο.
- Εντόπιση κοινών στόχων επαγγελματικού προσανατολισμού μεταξύ των κρατών - μελών.
- Εισαγωγή της Ευρωπαϊκής διάστασης του επαγγελματικού προσανατολισμού στην αρχική και συνεχή κατάρτιση συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται αντιληπτός μέσα από το πλαίσιο, το είδος του ενδιαφερόμενου, τον οργανισμό που παρέχει υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και την κρατική διοικητική δομή που ελέγχει την παροχή των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού όπως παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3.1. Η συστηματική προσέγγιση του προσανατολισμού

ΠΛΑΙΣΙΟ	ΑΤΟΜΟ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ
Οικογένεια	Μέλος	Οικογένεια	Κοινωνικές Υπηρεσίες
Εκπαίδευση	Μαθητής/ Σπουδαστής	Σχολείο/ Πανεπιστήμιο	Υπουργείο Παιδείας
Αγορά Εργασίας	Ο ζητών εργασία	Γραφείο Σταδιοδρομίας- Απασχόλησης	Υπουργείο Εργασίας - Οικονομικών
Εργασία	Εργαζόμενος	Εργοδότης	Υπουργείο Εργασίας Οικονομικών
Κοινωνικές Υπηρεσίες	ΑΜΕΑ	Νοσοκομεία / Φυλακές/Κοινωνικά προγράμματα	Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ - ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Για τη συγγραφή της παρούσας Μελέτης διεξήχθη δευτερογενής έρευνα η οποία ακολούθησε τα εξής στάδια:

1. Προετοιμασία ερευνητικού έργου

- Συγκρότηση μελετητικής ομάδας - Καταμερισμός εργασίας.
- Διαμόρφωση των αξόνων της μελετητικής εργασίας -Αντιμετώπιση των μεθοδολογικών ζητημάτων έρευνας.
- Συγκέντρωση βιβλιογραφίας, προηγούμενων μελετών, απόψεων και άλλου σχετικού υλικού.

2. Ανάλυση στοιχείων από το υπάρχον υλικό - Τελική διαμόρφωση μεθοδολογίας

- Καταγραφή των συστημάτων επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης σε πέντε (5) κράτη - μέλη της Ε.Ε.
- Λήψη προσωπικών συνεντεύξεων από “σκόπιμο” δείγμα (εκπροσώπους των φορέων του εταιρικού σχήματος του “Ίκαρος 2000”, οι οποίοι συμμετείχαν στις διακρατικές συναντήσεις του δικτύου “Labora 20”.

3. Διατύπωση πρώτων εκτιμήσεων για δυνατότητες προσαρμογής “πρακτικών επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης των νέων”, που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες, στα Ελληνικά δεδομένα.

4. Τελική διατύπωση μελέτης - Συμπεράσματα - Προτάσεις.

Ως υλικό για τη συγγραφή της Μελέτης χρησιμοποιήθηκαν:

- Κείμενα των διακρατικών εταιρών των πέντε (5) κρατών - μελών της Ε.Ε. που συμμετείχαν στο διακρατικό Πρόγραμμα “Labora 20”, του “Ίκαρος 2000”.
- Υλικό - πληροφορίες από το “ΓΕΦΥΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ” - Οδηγός για την Απασχόληση των νέων στην Ευρώπη, που εκπονήθηκε στα πλαίσια του διακρατικού Προγράμματος “Labora 20”.
- Συγγράμματα - μελέτες (βλέπε Εκθεση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων “Εκπαιδευτικός και επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ευρωπαϊκή

Κοινότητα”, A. G. Watts) που έχουν εκπονηθεί και είναι σχετικές με το αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

- Στοιχεία - πληροφορίες από το αρχείο της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και από το προσωπικό αρχείο του κύριου μελετητή .
- Στοιχεία - πληροφορίες που καταγράφηκαν από συζητήσεις - επαφές με τους υπεύθυνους των φορέων του εταιρικού σχήματος του “Ίκαρος 2000” (Βλέπε Παράρτημα 3.5.), οι οποίοι συμμετείχαν στις διακρατικές συναντήσεις του δικτύου, που οργανώθηκαν στα πλαίσια του Προγράμματος “Labora 20”.

Η παρούσα μελετητική εργασία εξετάζει τις υπηρεσίες προσανατολισμού κυρίως για νέους που υπάρχουν στα πέντε (5) κράτη - μέλη (Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα) τα οποία συμμετείχαν στο διακρατικό δίκτυο “Labora 20”, που δημιουργήθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος “Ίκαρος 2000”.

Η όλη διαδικασία της ερευνητικής εργασίας καταδικνύει την ανάγκη συστηματικής μελέτης και αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών, από όλους τους υπεύθυνους και ασχολούμενους φορείς και μπορεί να αποτελέσει σημαντική ευκαιρία για ουσιαστική ενασχόληση με τα θέματα αυτά.

Περιορίζεται στην καταγραφή και παρουσίαση συστημάτων επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης στα προαναφερόμενα κράτη - μέλη και στην επιλογή κάποιων από αυτά με δυνατότητα προσαρμογής τους στο νέο θεσμό που εισάγει το Πρόγραμμα, με τίτλο “Κέντρα Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.)”.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η Μελέτη περιλαμβάνει έξι (6) Κεφάλαια :

- Το **Κεφάλαιο 1** είναι ο πρόλογος της Μελέτης. Αναφέρεται ο σκοπός και οι στόχοι της, και περιέχει εισαγωγικές έννοιες γύρω από τον επαγγελματικό προσανατολισμό (ορισμός, λειτουργίες, τεχνικές και μέσα, σχετικές θεωρίες) καθώς και τους στόχους και την ανάπτυξη των υπηρεσιών αυτών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Το **Κεφάλαιο 2** περιγράφει τη μεθοδολογική προσέγγιση της Μελέτης (τα στάδια της διερεύνησης), τις πηγές συλλογής δεδομένων και πληροφοριών καθώς και τη δομή της.
- Το **Κεφάλαιο 3** εξετάζει τις δομές και τις υπηρεσίες προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης σε πέντε (5) Ευρωπαϊκές χώρες, στη Γαλλία, Αγγλία, Ιταλία, Ισπανία και Ελλάδα και καταγράφει τα συστήματα, τους φορείς (δημόσιους, τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδιωτικούς, εθελοντικούς) σε εθνικό - περιφερειακό -τοπικό επίπεδο και το είδος του παρεχόμενου προσανατολισμού.

Στο Κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνονται πολλές φορές Παραρτήματα, που έπονται μετά την καταγραφή κάθε χώρας και περιγράφουν “προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και προώθησης της απασχόλησης των νέων” που εφαρμόζονται στη χώρα αυτή.

- Το **Κεφάλαιο 4** εξετάζει τις ομοιότητες και τις διαφορές των συστημάτων προετοιμασίας - προσανατολισμού και ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας βάσει οκτώ (8) μεταβλητών και τις παρουσιάζει συγκριτικά στον Πίνακα 4.1.
- Το **Κεφάλαιο 5** παρουσιάζει συνοπτικά επτά (7) “πρακτικές” επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης των νέων που εφαρμόζονται στις υπό διερεύνηση ευρωπαϊκές χώρες και παρουσιάζουν ενδιαφέρον.
- Το **Κεφάλαιο 6** εξετάζει τις δυνατότητες προσαρμογής των προαναφερομένων στο Κεφάλαιο 5 πρακτικών στα Ελληνικά δεδομένα και προτάσεις προσαρμογής αυτών στα Κέντρα Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.) και ιδιαίτερα στις τοπικές συνθήκες όπου αυτά αναπτύσσονται.

Με βάση τα παραπάνω, γίνεται κατανοητό ότι οι προτάσεις προσαρμογής που διατυπώνονται στο Κεφάλαιο 6 της Μελέτης βασίζονται μόνο στα συστήματα και μέτρα που έχουν να παρουσιάσουν οι συγκεκριμένες χώρες.

Πρέπει να επιδιωχθεί μιά βαθύτερη μελέτη της ευρωπαϊκής εμπειρίας στα θέματα αυτά, του θεσμικού τους πλαισίου καθώς και των συστημάτων και μέτρων υποστήριξης της απασχόλησης, η οποία θα εκτείνεται στο σύνολο των χωρών της Ε.Ε., που λόγω των διαφορετικών διοικητικών παραδόσεων και δομών, διαθέτουν πολύ διαφορετικά συστήματα προσανατολισμού.

Επίσης, η φύση των υπηρεσιών προσανατολισμού ποικίλλει σημαντικά τόσο στο εσωτερικό κάθε κράτους- μέλους όσο και μεταξύ των κρατών - μελών της Ε.Ε..

Μία επόμενη διερεύνηση, θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον χώρες όπου υπάρχουν “μοντέλα επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης” που έχουν εφαρμοσθεί με επιτυχία και έχουν επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα (Δανία, Γερμανία).

Παράρτημα 2

Παρουσίαση των διακρατικών εταιρών του Προγράμματος “Ίκαρος 2000” - Youthstart.

Στο διακρατικό Πρόγραμμα, εκτός από την Ελλάδα, συμμετείχαν φορείς από τις ακόλουθες τέσσερις (4) χώρες της Ε.Ε. :

1. Το **CREPT** (Centre Regional d' Etudes et de Promotion du travail): Περιφερειακό Κέντρο Σπουδών και προώθησης της απασχόλησης που δραστηριοποιείται στην περιοχή της Τουλούζης, **στη Γαλλία**. Διαθέτει 17 σταθερούς εκπαιδευτές που αναπτύσσουν συνεργασίες με τοπικά ιδρύματα και 200 περίπου φορείς της Περιφέρειας. Το CREPT είναι εξειδικευμένος φορέας στους τομείς της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης, επαγγελματικού προσανατολισμού, αντιμετώπισης του αναλφαβητισμού, υποστήριξης σε ανέργους, εκπαιδευτικούς κύκλους για στελέχη φορέων, τεχνικά μαθήματα ηλεκτρονικής και βάσεων δεδομένων κ.ά.
2. Το **MARI GROUP L.T.D.:** αυτοδιαχειριζόμενη ιδιωτική εταιρία που δραστηριοποιείται σε όλη τη **Μεγάλη Βρετανία**. Το MARI GROUP είναι μία καλά οργανωμένη ομάδα τεσσάρων (4) θυγατρικών εταιριών πληροφορικής. Αποτελεί ένα συνδυασμό του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα με χρηματοδότηση από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το γεγονός αυτό, της παρέχει τη δυνατότητα να αναπτύσσει συνεργασίες με εμπορικές εταιρίες αλλά και με φορείς της Αυτοδιοίκησης, Συνδικάτα, δημόσιους φορείς της Μ.Βρετανίας και άλλων χωρών της Ε.Ε. Το MARI GROUP έχει ως στόχο την οικονομική αναζωογόνηση μέσω της κατάρτισης, της δημιουργίας επιχειρήσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας και ασχολείται με hardware, software, συμβουλευτική, έρευνα και κατάρτιση.
3. **Η Ιταλία** με τον οργανισμό **ECIPA UMBRIA:** Περιφερειακός Εκπαιδευτικός Οργανισμός της Εθνικής Συνομοσπονδίας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (C.N.A.) της Ιταλίας. Διατηρεί γραφεία στη Ρώμη και στις Βρυξέλλες και διαθέτει είκοσι (20) περιφερειακά τμήματα σε όλη την Ιταλία.
Η ECIPA UMBRIA αναπτύσσει δραστηριότητες που αφορούν τον τομέα της κατάρτισης, το σχεδιασμό - προγραμματισμό και την υλοποίηση πρωτοβουλιών, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον ανασχεδιασμό των μελλοντικών παρεμβάσεων.
4. Το **U.G.T. ARAGON (U.G.T.: Union general de Trabajo):** η Γενική Ένωση για την Εργασία, είναι συνδικαλιστικός φορέας σε εθνικό επίπεδο, **στην Ισπανία**. Έχει δημιουργήσει το I.F.E.S. (L' Institut de Formation et d' Etudes Sociaux) για την υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο του Ε.Κ.Τ. καθώς και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΑΓΓΛΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

3.1. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στη Γαλλία

1. Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στη Γαλλία:

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στη Γαλλία παρέχεται από το **Υπουργείο Εθνικής Παιδείας** και το **Υπουργείο Εργασίας**.

α. Ο παρεχόμενος επαγγελματικός προσανατολισμός από το **Υπουργείο Παιδείας** προσφέρεται μέσα από τις ακόλουθες δομές:

- Τα δευτεροβάθμια σχολεία (*Colleges & Lycees*) και τα Κέντρα Τεκμηρίωσης και Ενημέρωσης των σχολείων (CDI - Centres de Documentation et d' Information), στα οποία βοηθούν τα στελέχη σταδιοδρομίας των Κέντρων Πληροφόρησης και Προσανατολισμού (CIO).
- Τα Κέντρα Πληροφόρησης και Προσανατολισμού (CIO - Centre d' Information et d' Orientation), τα οποία παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό σε τοπικό επίπεδο .
- Το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για την Εκπαίδευση και τα Επαγγέλματα (ONISEP), το οποίο παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και διαθέτει ειδικά περιφερειακά γραφεία.
- Οι Πανεπιστημιακές Υπηρεσίες Προσανατολισμού και Πληροφόρησης (SCUIO). Όλα τα Πανεπιστήμια διαθέτουν και μια υπηρεσία ενημέρωσης και προσανατολισμού, η οποία βρίσκεται στο ίδιο Πανεπιστήμιο και αποτελεί τμήμα του Εθνικού Συστήματος Παιδείας.

β. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός που παρέχεται από το **Υπουργείο Εργασίας** προσφέρεται κυρίως μέσω του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ANPE) . Ο ANPE το έτος 1992 διέθετε 700 τοπικά γραφεία.

Ο ANPE εστιάζει τη δραστηριότητά του στους ακόλουθους τέσσερις τομείς:

- Αρχική εκτίμηση - αξιολόγηση του υποψηφίου.
- Πληροφόρηση για επαγγέλματα.

- Συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός.
- Τοποθέτηση σε θέση εργασίας.

Οι υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού του Α.Ν.Ρ.Ε.περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Συνεντεύξεις επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Συνεντεύξεις και προγράμματα εμβάθυνσης στον προσανατολισμό.
- Ποικίλες μορφές προσωπικής και επαγγελματικής αξιολόγησης, καθώς και αξιολόγησης δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας.
- Πληροφορίες για επαγγέλματα, που παρέχονται στις βιβλιοθήκες που διαθέτει ο οργανισμός.

Επίσης, στο Υπουργείο Εργασίας ανήκει και η *Ενωση Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων (ΑΦΡΑ)*, η οποία διαθέτει 135 Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων που παρέχουν πέραν της κατάρτισης και επαγγελματικό προσανατολισμό για τους ανέργους. Στα Κέντρα Κατάρτισης εργάζονται 600 ψυχολόγοι και εξυπηρετούν περίπου 300.000 άτομα το χρόνο.

2. Άλλοι φορείς οι οποίοι παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό.

- α. Το Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης των Νέων (CIDJ)**, το οποίο ανήκει στο Υπουργείο Νεότητας και Αθλητισμού και παρέχει γενικές πληροφορίες στους νέους για εκπαίδευση - κατάρτιση - απασχόληση και κοινωνικά θέματα . Υπάρχουν 30 περιφερειακά Κέντρα Πληροφόρησης των νέων που συνδέονται με το CIDJ.
- β. Τα Διαγνωστικά Κέντρα Αξιολόγησης Ικανοτήτων (CIBC / Centres Interim stitutionnelles de Bilan de Competences)**, τα οποία προσφέρουν αξιολόγηση και εκτίμηση δεξιοτήτων για άτομα που ζητούν απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση.
- γ. Τα Κέντρα Καθοδήγησης, Πληροφόρησης και Προσανατολισμού (ΡΑΙΟ / Permanences d' Accueil, d' Information et d' Orientation)** και οι **Τοπικές Αποστολές (Missions Locale)**, που προσφέρουν πληροφόρηση και επαγγελματικό προσανατολισμό σε μειονεκτούντες νέους μέσω των τοπικών γραφείων και συνεργάζονται με το Υπουργείο Παιδείας και τον Εθνικό Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.
- δ. Οι Τοπικές Υπηρεσίες Πληροφόρησης για την Κατάρτιση και τα Επαγγέλματα, Maisons de l' Information sur la Formation και τα Maisons de l' Information Professionnelles.**

Πίνακας 3.2. Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στη Γαλλία
(τροποποιημένος πίνακας)

ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Κέντρα πληροφόρησης και προσανατολισμού (CIO)	Υπουργείο Παιδείας	Κάθε ηλικία αλλά κυρίως οι ηλικίες 11-18 ετών: νέοι που φοιτούν ή έχουν εγκαταλείψει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Παρατήρηση μαθητών-συνεντεύξεις, εργασία σε ομάδες, συμμετοχή σε εκπαιδευτικές αποφάσεις για τους μαθητές, ενημέρωση για τη σταδιοδρομία και την κατάρτιση
Πανεπιστημιακές υπηρεσίες πληροφόρησης και προσανατολισμού (SCUIO)	Υπουργείο Παιδείας	Ηλικίες κυρίως 19-24 ετών: Φοιτητές στα πανεπιστήμια	Συνεντεύξεις, πληροφόρηση, συχνά συνδέονται με υπηρεσίες τοποθέτησης σε εργασία
Κέντρα καθοδήγησης, πληροφόρησης και προσανατολισμού (PAIO)/Missions Locales	Μεικτός έλεγχος	Ηλικίες 16-25 ετών: άνεργοι νέοι	Συνεντεύξεις, πληροφόρηση για την εκπαίδευση/κατάρτιση απασχόληση και κοινωνικά θέματα, παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες
Κέντρο πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης των Νέων (CIDJ)	Υπουργείο Νεότητας και Αθλητισμού	Νέοι	Πληροφόρηση σχετικά με κατάρτιση - απασχόληση και κοινωνικά θέματα
Εθνικός Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ANPE)	Υπουργείο Εργασίας	Ηλικίες πάνω από 16 ετών: κυρίως άνεργοι	Συνεντεύξεις, σχετική εργασία με ομάδες, ενημέρωση για την απασχόληση και κατάρτιση, τοποθέτηση σε εργασία, διαχείριση των επιδομάτων ανεργίας
Διαγνωστικά κέντρα αξιολόγησης ικανοτήτων (CIBC)	Μεικτός έλεγχος	Ηλικίες πάνω από 16 ετών: εργαζόμενοι και άνεργοι	Αξιολόγηση με βάση συνεντεύξεις, δοκιμές και σύνολα ικανοτήτων
Ενωση Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων (AFPA)	Υπουργείο Εργασίας	Ενήλικες που αναζητούν κατάρτιση	Ενημέρωση για κατάρτιση, συνεντεύξεις, αξιολόγηση

Πηγή: Watts, Guichard, Plant, Rodriguez (1993)

3.2. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Αγγλία.

1. Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στην Αγγλία:

Στην Αγγλία υπάρχει μεγάλη ποικιλία στην παροχή προσανατολισμού. Ο εκπαιδευτικός και επαγγελματικός προσανατολισμός παρέχεται από το **Υπουργείο Παιδείας**, το **Υπουργείο Εργασίας - Απασχόλησης**, από **ιδιωτικά γραφεία** και από **εθελοντικές οργανώσεις**.

Συγκεκριμένα:

α. Το Υπουργείο Παιδείας της Αγγλίας (Department of Education, Ministry of Education / DFE) στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων παρέχει εκπαίδευση σταδιοδρομίας και προσανατολισμό, τα οποία αποτελούν διαδιδασκτική ενότητα στο Εθνικό Πρόγραμμα διδασκόμενης ύλης, κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (5-16 ετών).

Τα δημόσια σχολεία ως μέρος των καθηκόντων τους έχουν την προετοιμασία των μαθητών για τις ευκαιρίες απασχόλησης και την κοινωνικο-επαγγελματική τους προσαρμογή.

Τα Πανεπιστήμια και τα περισσότερα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης παρέχουν στους φοιτητές τους υπηρεσίες σταδιοδρομίας (βάσει του νόμου απασχόλησης και κατάρτισης του 1973).

Επίσης, λειτουργούν υπηρεσίες τοποθέτησης στην εργασία για αποφοίτους.

β. Το Υπουργείο Εργασίας - Απασχόλησης της Αγγλίας παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό μέσα από

- τις *Υπηρεσίες Σταδιοδρομίας*, οι οποίες διοικούνται σε τοπικό επίπεδο (από τις Τοπικές Εκπαιδευτικές Αρχές) και παρέχουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού σε εκείνους που φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ή τα έχουν εγκαταλείψει.
- το *Κέντρο Επαγγελματικής Πληροφόρησης και Σταδιοδρομίας* (COIC), που μοιράζει στα σχολεία υλικό ενημέρωσης και προσανατολισμού καθώς και ένα μηνιαίο περιοδικό, το Newscheck για τους επαγγελματίες του προσανατολισμού.
- τη *Διευθύνση Κατάρτισης Επιχειρήσεων και Εκπαίδευσης* (Training, Enterprise and Education Directorate of the Department of Employment), που προωθεί προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και επανένταξης των ανέργων στην εργασιακή ζωή.
- την *Υπηρεσία Απασχόλησης* (Employment Service), η οποία παρέχει μέσω των τοπικών γραφείων (Job Centres) ευκαιρίες για ανέργους ενήλικες.

- τις Τοπικές Υπηρεσίες Επαγγελματικού Προσανατολισμού, που παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό μέσα από συνέδρια και προωθούν συναφή θέματα, όπως αξιολόγηση των επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Οι υπεύθυνοι του επαγγελματικού προσανατολισμού είναι υπεύθυνοι για τα ακόλουθα:

- Να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ του προσωπικού των σχολείων με στόχο την ενίσχυση της συνοχής στην εκπαίδευση και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.
  - Να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη του επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία.
  - Να υποστηρίζουν την παροχή πληροφοριών και έντυπου υλικού για τα επαγγέλματα, στα σχολεία.
  - Να προωθούν τη γνώση του εθνικού και τοπικού πλαισίου τίτλων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς επίσης και των εξελίξεων σε αυτούς τους τομείς.
  - Να παρέχουν πληροφορίες και προσανατολισμό στους νέους που αποφοιτούν από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε θέματα κατάρτισης και απασχόλησης.
  - Να παρέχουν βοήθεια για αυτοαπασχόληση.
  - Να βοηθούν στη διατήρηση επαφών με εργοδότες για την εύρεση κενών θέσεων εργασίας, όσον αφορά στην απασχόληση των νέων.
- γ. Τα ιδιωτικά γραφεία**, τα οποία είναι περισσότερα από ό,τι στα υπόλοιπα κράτη - μέλη της Ε.Ε., δεν είναι ανγνωρισμένα, ούτε κατοχυρωμένα και οι υπηρεσίες τους διαφέρουν σημαντικά. Τα γραφεία αυτά, δίνουν μεγαλύτερη σημασία στις ψυχομετρικές δοκιμασίες.
- δ. Πολλές εθελοντικές οργανώσεις**, οι οποίες παρέχουν εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προσανατολισμό στα μέλη τους ή σε άλλες ομάδες στόχους (πρόσφυγες, πρώην φυλακισμένοι, άτομα με ειδικές ανάγκες ή άλλες μειονεκτούσες ομάδες).
2. Φορείς των οποίων οι δραστηριότητες εστιάζονται στον επαγγελματικό προσανατολισμό
- α. Οι Υπηρεσίες Εκπαιδευτικού Προσανατολισμού για Ενήλικες** (EGSAS / Education Guidance Services for Adults).
- β. Το Εθνικό Ινστιτούτο για Συνεχή Εκπαίδευση Ενηλίκων** (NIACE / National Institute of Adult Continuing Education).
- γ. Το Συμβουλευτικό και Ερευνητικό Κέντρο για την Επαγγελματική Σταδιοδρομία** (CRAC / Careers Research and Advisor Centre).

δ. Το Ινστιτούτο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ICG /The Institute of Careers Guidance).

ε. Το Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Συμβουλευτικής για τα Επαγγέλματα (NICEC / National Institute for Careers Education and Counselling). Το NICEC εξειδικεύεται στην έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού.

στ. Το Συμβούλιο για θέματα Αλλοδαπών Σπουδαστών (U.K. Council on Over Seas Student).

3. Παροχή υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού για νέους στην Αγγλία.

Την ευθύνη για το γενικό σχεδιασμό των προγραμμάτων Επαγγελματικού Προσανατολισμού φέρουν οι φορείς του Υπουργείου Εργασίας της Αγγλίας. Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές αρχές, οι τοπικοί φορείς διαμορφώνουν ειδικά προγράμματα τα οποία στηρίζονται στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του γενικού πλαισίου του Υπουργείου Εργασίας.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός για νέους στην Αγγλία στηρίζεται περισσότερο στη **συνηγορία, ανατροφοδότηση και παρακολούθηση** της πορείας του υποψηφίου. **Συνηγορία** όσον αφορά την πρόσβαση των υποψηφίων σε ιδρύματα εκπαίδευσης - κατάρτισης ή σε χώρους απασχόλησης, **ανατροφοδότηση** σχετικά με τις υπάρχουσες ευκαιρίες και ανικανοποίητες ανάγκες των ενδιαφερομένων και **παρακολούθηση** σε διαχρονική βάση της πορείας του αποδέκτη.

Οι δάσκαλοι στο σχολείο χρησιμοποιούν τα λεγόμενα **δελτία προόδου** (Records of Achivement) και το **σχεδιασμό δράσης** σε εξατομικευμένη βάση για τον επαγγελματικό προσανατολισμό του ενδιαφερόμενου. Οι δάσκαλοι έχουν την γενική επίβλεψη των δελτίων και των σχεδίων.

Το πρόγραμμα επαγγελματικού προσανατολισμού για νέους περιλαμβάνει τα ακόλουθα (Watts, 1993, σελ. 18):

- *Επίγνωση των ευκαιριών.* Διερευνάται το φάσμα των δυνατοτήτων που υπάρχουν, η ζήτηση, οι ανταμοιβές και η ικανοποίηση που παρουσιάζουν.
- *Αυτοεπίγνωση.* Επίγνωση των ειδικών χαρακτηριστικών (δεξιότητες, ικανότητες, προσωπικά προτερήματα, πρακτικές ικανότητες, ειδικά προσόντα και ανάγκες, αξίες και ενδιαφέροντα) που προσδιορίζουν σε ποιο τύπο ατόμου ανήκει κάποιος και σε τι είδος ατόμου επιθυμεί να εξελιχθεί.
- *Μάθηση του τρόπου λήψης αποφάσεων.* Επίγνωση των τρόπων με τους οποίους μπορεί να ληφθεί μια απόφαση και απόκτηση των ικανοτήτων που θα βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων, με όσο το δυνατόν ικανοποιητικότερο τρόπο για το άτομο.

- *Γνώση των μεταβολών.* Επίγνωση των μεταβολών που συνεπάγονται οι αποφάσεις και απόκτηση ικανοτήτων που θα βοηθήσουν το άτομο να αντιμετωπίσει νέες μεταβολές και νέες καταστάσεις.

Πίνακας 3.4.: Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στην Αγγλία

ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Υπηρεσία Σταδιοδρομίας	Τοπικές Εκπαιδευτικές Αρχές / Υπουργείο Εργασίας	Ηλικίες κυρίως 14-19 ετών: νέοι που φοιτούν ή έχουν εγκαταλείψει εκπαιδευτικά ιδρύματα εκτός από πανεπιστήμια	Συνεντεύξεις: εργασία σε ομάδες, ενημέρωση, εργασία / σύνδεσης, τοποθέτηση σε εργασία
Εκπαίδευση Σταδιοδρομίας σε σχολεία και κολλέγια	Σχολεία / Τοπικές Εκπαιδευτικές Αρχές, Κολλέγια Επιμόρφωσης	Ηλικίες 5 - 18 ετών (κυρίως 14 - 18 ετών) μαθητές σπουδαστές σχολείων / κολλεγίων	Διαδικτικά προγράμματα συνεντεύξεις (περιορισμένες) ενημέρωση
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Σταδιοδρομίας στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση	Υπουργείο Εργασίας	Ηλικίες κυρίως 18 - 21 ετών: φοιτητές πανεπιστημίων και κολλεγίων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Συνεντεύξεις: εργασία σε ομάδες, ενημέρωση, εργασία σύνδεσης, τοποθέτηση σε εργασία
Υπηρεσίες Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού	Τοπικές Εκπαιδευτικές Αρχές και διάφοροι εταίροι	Ηλικίες 16 ετών και άνω	Συνεντεύξεις: (περιορισμένες), εργασία σε ομάδες, τοποθέτηση σε εργασία
Υπηρεσίες Εκπαιδευτικού Προσανατολισμού για ενήλικες (σε ορισμένες μόνο περιοχές)	Ιδιωτική Πρωτοβουλία	Ηλικίες κυρίως 19 και άνω	Συνεντεύξεις: εργασία σε ομάδες, ενημέρωση, ανατροφοδότηση σε παρέχοντες ευκαιρίες
Ιδιωτικά Γραφεία Προσανατολισμού		Όλες οι ηλικίες: ειδίκευση στους νέους, αλλά και στις αλλαγές ως στο μέσον σταδιοδρομίας	Συνεντεύξεις: ψυχομετρικές δοκιμασίες

Πηγή: Watts, Guichard, Plant, Rodriguez (1993)

3.3. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Ιταλία.

1. Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ιταλία.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ιταλία παρέχεται από το **Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Εργασίας, τις Περιφέρειες και από ιδιωτικά γραφεία.**

α. Το Υπουργείο Παιδείας (Ministero della Pubblica Istruzione) προσφέρει υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία και συντονίζει ανάλογες υπηρεσίες που προσφέρονται από τις τοπικές εκπαιδευτικές αρχές (Ευρωπαϊκός Οδηγός για Συμβούλους Ε.Π., 1995).

β. Το Υπουργείο Εργασίας (Ministero del Lavoro) είναι υπεύθυνο για τα θέματα σχετικά με την αναζήτηση εργασίας σε τοπικό επίπεδο. Εκπροσωπείται τοπικά και περιφερειακά από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Απασχόλησης (Serioni Circonscrizionali per l' Imprego)*.

Στο Υπουργείο Εργασίας υπάγεται ο αντίστοιχος ΟΑΕΔ της Ιταλίας, που είναι το ISFOL. Το ISFOL ασχολείται με έρευνα στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού και της απασχόλησης και παρέχει τεχνική υποστήριξη στις περιφερειακές υπηρεσίες.

Επίσης, σε εθνικό επίπεδο οι δραστηριότητες του επαγγελματικού προσανατολισμού συντονίζονται από *αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας* (Comitato per il Coordinamento Operativo delle Attivata per l' Orientamento).

γ. Οι περιφερειακές αρχές (Assessorati alla Formazione Professionale, al Lavoro e all' Istruzione / Περιφερειακές Αρχές υπεύθυνες για την Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Εκπαίδευση) φέρουν την ευθύνη για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων και ενηλίκων που βρίσκονται εκτός του σχολικού - εκπαιδευτικού συστήματος.

δ. Στην Ιταλία υπάρχουν παράλληλα και **ιδιωτικά γραφεία** που παρέχουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού. Αυτά είναι:

- Υπηρεσίες για ορισμένους βιομηχανικούς τομείς.
- Πληροφορίες για απασχόληση σε ανέργους(αυτές παρέχονται κυρίως από επαγγελματικές ενώσεις).
- Συμβουλευτική και προσανατολισμός από αρμόδια κέντρα.
- Υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού που προσφέρονται στα πλαίσια της κατάρτισης που παρέχουν ιδιωτικά ιδρύματα.

Επίσης, το *Υπουργείο Εσωτερικών* (Ministero deg hi Affari Esterni) συντονίζει δραστηριότητες οι οποίες παρέχονται από τοπικούς οργανισμούς σχετικά με την πρόσβαση των νέων στην πληροφόρηση για τα επαγγέλματα.

* Περισσότερες πληροφορίες δίνονται στο σημ. 4. του ίδιου κεφαλαίου: "Οι διοικητικές δομές του Υπουργείου Εργασίας που λειτουργούν σήμερα στην Ιταλία και οι αντίστοιχες λειτουργίες και αρμοδιότητές τους".

2. Άλλοι φορείς που παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό στην Ιταλία.

α. Η Εθνική Συνομοσπονδία Ιταλών Εργαζομένων, η οποία έχει οργανώσει ένα δίκτυο από Κέντρα Ενημέρωσης για τους ανέργους (CID).

β. Η Ένωση Καθολικών Εργαζομένων (Movimento Primo Lavoro / MOPL) που παρέχει υπηρεσίες προσανατολισμού σε ορισμένες πόλεις.

γ. Τα Τοπικά Κέντρα Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση (CILO), τα οποία αποτελούν δίκτυο και παρέχουν προσανατολισμό κυρίως σε νέους και γυναίκες που επιστρέφουν στην εργασία.

δ. Τα Κέντρα Προσανατολισμού (Centri per il Lavoro), τα οποία διευθύνονται από την επαγγελματική ένωση CSIL και παρέχουν υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής για ανέργους.

ε. Η Ένωση Ενημέρωσης και Προσανατολισμού (UIL - Giovani.) που είναι οργάνωση νέων, διευθύνεται από την επαγγελματική ένωση UIL και παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτικής και πληροφόρησης για νέους.

στ. Τα Centri de Solidarieta, τα οποία διευθύνονται από τον οργανισμό Movimento Porolare και προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού ειδικά για νέους.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ιταλία.

Πίνακας 3.5.: Η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ιταλία.

ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Ίδιωτικές και εθελοντικές οργανώσεις προσανατολισμού.	Ανεξάρτητες (ορισμένες με συμβάσεις με επίσημες αρχές).	Διάφοροι (και ενήλικες). ομάδες-ενημέρωση.	Συνεντεύξεις - εργασία σε
Πανεπιστημιακές υπηρεσίες προσανατολισμού.	Περιφερειακές ή δημοτικές αρχές.	Ηλικίες πάνω από 18 ετών: μαθητές στην τελευταία τάξη της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	Συνεντεύξεις - εργασία σε ομάδες-ενημέρωση.
Κέντρα πληροφόρησης για νέους (Infomagiovani).	Επαρχιακές ή δημοτικές αρχές.	Νέοι .	Ενημέρωση- συνεντεύξεις.

Πηγή: Watts, Guchard, Plant, Redriguez (1993)

3. Δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες για την απασχόληση και σχέσεις με τις επιχειρήσεις στα πλαίσια της ένταξης στην εργασία.

Στην Ιταλία σήμερα, οι υπηρεσίες για την απασχόληση χαρακτηρίζονται από ένα είδος μονοπωλίου των δημοσίων υπηρεσιών, το οποίο ωστόσο δεν ανταποκρίνεται σε μία αποτελεσματική πολιτική σχετικά με θέματα της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα, υπάρχει ελάχιστη σύνδεση με τις πραγματικές απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Μόνο το 5% των ενάρξεων εργασίας διευθύνονται από το δημόσιο τομέα (Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες σε θέματα απασχόλησης και εθνικές πολιτικές για την Προώθηση της Απασχόλησης, 1996).

Χρειάζεται να αναδιαμορφωθεί η δημόσια διοίκηση του Υπουργείου Εργασίας, οι δομές και οι υπηρεσίες του, να εκσυγχρονιστούν τα δημόσια γραφεία ανεργίας, εκσυγχρονίζοντας παράλληλα και τη λειτουργία τους.

Το νέο μοντέλο των υπηρεσιών απασχόλησης στην Ιταλία, προβλέπει τη μετάβαση από ένα σύστημα, που βασίζεται μονάχα στην καταγραφή της κινητικότητας των εργαζομένων, σε υπηρεσίες που ευνοούν την ανταπόκριση της προσφοράς εργασίας στη ζήτηση εργασίας και που συνδέονται αποτελεσματικά με τις υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής επιμόρφωσης.

Η μεταρρύθμιση που προωθείται στην Ιταλία βασίζεται σε τρεις βασικές απόψεις:

- Την αποκέντρωση των θεσμικών οργάνων. Αυτή η μετάβαση περιέχεται στο Νόμο Bassanini, που έχει εγκριθεί πρόσφατα και που αναθέτει στις Διοικητικές Περιφέρειες τη διαχείριση των γραφείων ευρέσεως εργασίας, των υπηρεσιών και των πολιτικών που σχετίζονται με την απασχόληση.
- Την ελεγχόμενη απελευθέρωση της αγοράς, με άνοιγμα προς τους ιδιώτες.
- Την πρόβλεψη ενός ισχυρού ρόλου του κράτους στις λειτουργίες ρύθμισης, προσανατολισμού και προγραμματισμού.

Στην περιοχή Umbria, επιπλέον, έγινε μία συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και της Περιφερειακής Διοίκησης για μία ενοποίηση των υπηρεσιών για την απασχόληση, με πειραματικό χαρακτήρα. Προτάθηκε ένα σχέδιο που τάσσεται υπέρ της πολιτικής της αποκέντρωσης των εξουσιών και της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες, αναφορικά με την αγορά εργασίας.

4. Οι διοικητικές δομές του Υπουργείου Εργασίας που λειτουργούν σήμερα στην Ιταλία και οι αντίστοιχες λειτουργίες και αρμοδιότητές τους.

α. Περιφερειακή επιθεώρηση εργασίας και περιφερειακό γραφείο εργασίας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Συντονίζει και παρέχει τεχνική υποστήριξη και υπηρεσίες διαβούλευσης σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία. 2. Παρατηρεί και αναλύει το φαινόμενο πρόληψης ατυχημάτων. 3. Παρέχει υπηρεσίες νομικής εποπτείας και επίλυσης διοικητικών υποθέσεων. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Παρέχει διοικητική υποστήριξη στις Περιφερειακές Επιτροπές για την απασχόληση. 2. Παρέχει τεχνική υποστήριξη, για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τους κανονισμούς των: <ul style="list-style-type: none"> • καταλόγων κινητικότητας εργαζομένων • συμβάσεων εργασίας • κοινωνικά ωφέλιμων εργασιών • ταμείου ανεργίας • συμβάσεων αλληλεγγύης. 3. Επιβλέπει τις βιομηχανικές σχέσεις και τις συλλογικές εργασιακές διαμάχες. Στο Περιφερειακό Γραφείο Εργασίας λειτουργεί η υπηρεσία EURES (European Employment Services), δηλαδή ένα δίκτυο πληροφόρησης και προσανατολισμού πάνω στην Κοινωνική Αγορά Εργασίας και στην ανταλλαγή προσφοράς και ζήτησης εργασίας. (ΒΛΕΠΕ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3.3.)

β. Περιφερειακές οργανώσεις για την απασχόληση

Αναπτύσσουν ένα ρόλο σχεδιασμού, καθορισμού τρόπων δράσεως, υποστήριξης και διαβούλευσης στους ακόλουθους τομείς:

β1. Στατιστικά στοιχεία:

- Επεξεργασία πληροφοριών πάνω στην αγορά εργασίας και σε κρίσιμες για την απασχόληση καταστάσεις.

- Παρακολούθηση των εργαζομένων που απασχολούνται σε κοινωνικά ωφέλιμες εργασίες.

β2. Τράπεζες δεδομένων:

Απόκτηση, επεξεργασία και χορήγηση στοιχείων που σχετίζονται με τους νέους πτυχιούχους και με εξέχοντες νέο-διπλωματούχους.

β3. Επιμόρφωση:

- Σχεδιασμός, παρακολούθηση των επιμορφωτικών κύκλων για την επαγγελματική επιμόρφωση και επανειδίκευση εργαζομένων που βρίσκονται σε κινητικότητα.
- Επιμόρφωση για εργαζόμενους στο ταμείο ανεργίας με μηδέν ώρες με την χρησιμοποίηση κονδυλίων κρατικών χρηματοδοτήσεων.
- Υποστήριξη της στρατηγικής των φορέων των βιομηχανικών σχέσεων και συμμετοχή στον κοινωνικό διάλογο.

β4. Πολιτικές προώθησης και πληροφόρησης

- Παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού/ κινήτρων για εργασία.
- Παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στα λύκεια.
- Διάδοση της κουλτούρας της αυτοαπασχόλησης.
- Τεχνική υποστήριξη *retravailler*.*
- Υποστήριξη τοπικών οργανισμών για τον καθορισμό του φόρτου εργασίας και του οργανικού προσωπικού.

β5. Υποστήριξη ασθενών τάξεων

- Προώθηση της απασχόλησης σε κοινωνικά ωφέλιμες εργασίες.
- Προώθηση της ένταξης στην εργασία όσων είναι εγγεγραμμένοι στους καταλόγους κινητικότητας με τη σύσταση συνεταιρισμών.
- Υποστήριξη της απασχόλησης ανθρώπων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (πρώην τοξικομανείς, ανήλικοι που βρίσκονται σε κίνδυνο, άτομα με ειδικές ανάγκες, μετανάστες, γυναίκες).

---

* Η οργάνωση "**Retravailler**" ("**Επιστροφή στην εργασία**") παρέχει βοήθεια σε γυναίκες που επιθυμούν να επανέλθουν στην αγορά εργασίας καθώς και σε άλλες οικονομικά αποκλεισμένες ομάδες όπως οι μακροχρόνια άνεργοι. Περιλαμβάνει 18 ενώσεις και 44 κέντρα κατάρτισης και έχει επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

γ. Νομαρχιακά γραφεία για την εργασία και συνοικιακά γραφεία για την απασχόληση

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
<p>1. Παρέχουν υπηρεσίες για την απασχόληση και την υποχρεωτική εύρεση εργασίας.</p> <p>2. Ασχολούνται με</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη διευθέτηση των ατομικών και συλλογικών εργασιακών διαμαχών, και • τις βιομηχανικές σχέσεις. <p>3. Αναπτύσσουν δραστηριότητες για την προώθηση της απασχόλησης.</p> <p>4. Διευθύνουν νομαρχιακές επιτροπές και ενδεχομένως τοπικές επιτροπές για το συντονισμό ενεργειών για την προώθηση της απασχόλησης.</p> <p>5. Επεξεργάζονται δεδομένα και αξιολογήσεις πάνω στην αγορά εργασίας και σε συνεργασία με άλλους υπουργικούς τομείς.</p>	<p>Οι υπηρεσίες που παρέχουν έχουν κυρίως συμβουλευτικό και πληροφοριακό χαρακτήρα. Αυτές είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εγγραφές, καταγραφή δεδομένων, μεταβολές, διαγραφές εργαζομένων • έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων • διαχείριση της βαθμολογικής κατάταξης • έλεγχος της ανεργίας • εκκίνηση εργασίας • μητρώο των επιχειρήσεων • διαχείριση πληροφοριακού συστήματος • σχέσεις με τις Επιθεωρήσεις Εργασίας • εξωτερικές σχέσεις • επικουρικά επιδόματα, σχέσεις με τον INPS (Εθνικό Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλειας), διευθέτηση συγκρούσεων στην αγορά εργασίας και εργασιακών διαμαχών. • μετατροπή εργασιακών σχέσεων από πλήρη σε μερική απασχόληση.

δ. Περιφερειακή επιτροπή για την απασχόληση

Η Περιφερειακή επιτροπή για την απασχόληση είναι ένα συντονιστικό όργανο με ενεργό πολιτική σε θέματα απασχόλησης. Χρησιμοποιεί ως μέσο προώθησης και έρευνας την Υπηρεσία για την Απασχόληση και ελέγχει τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται από αυτήν.

Η Περιφερειακή αυτή επιτροπή μπορεί

- να ακυρώνει κανονισμούς σχετικούς με την εργασία.
- να διεξάγει αναλύσεις, έρευνες και μελέτες.
- να εγκρίνει την εργατική κινητικότητα, το ταμείο ανεργίας, τις συμβάσεις αλληλεγγύης, τα προγράμματα κοινωνικά ωφέλιμων εργασιών και προγράμματα ένταξης στην εργασία σε όλη την επικράτεια και σε διάφορους τομείς.
- να εισηγείται διαδικασίες δράσης στις συνοικιακές επιτροπές.

ε. Νομαρχιακή επιτροπή για την απασχόληση

Η Νομαρχιακή επιτροπή για την απασχόληση αποφασίζει για τα θέματα:

- της αντιμετώπισης των προσφύγων.
- της ανάθεσης ρόλων στους εργαζόμενους που είναι εγγεγραμμένοι στους καταλόγους.

στ . Συνοικιακή επιτροπή για την απασχόληση

Η Συνοικιακή επιτροπή για την απασχόληση ασχολείται με :

- τη εύρεση εργασίας.
- τις λίστες και τις βαθμολογίες.
- τις προβλέψεις για την απασχόληση.
- τις συμβάσεις για την εύρεση εργασίας.

Παράρτημα 3.3

Το δίκτυο EURES

Το δίκτυο EURES λειτουργεί στις δημόσιες υπηρεσίες (Περιφερειακό Γραφείο Εργασίας) δεκαπέντε (15) Κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελείται από 350 Ευρωσυμβούλους, δηλαδή επαγγελματίες που συμμετέχουν στις δημόσιες υπηρεσίες για την απασχόληση ή σε άλλους οργανισμούς που είναι αρμόδιοι σε αυτόν τον τομέα, όπως συνδικαλιστικές οργανώσεις, σωματεία των εργοδοτών, τοπικούς ή περιφερειακούς οργανισμούς.

Οι Ευρωσύμβουλοι διευκολύνουν τις επαφές με τους εργοδότες που ενδιαφέρονται να προσλάβουν υπαλλήλους σε διεθνές επίπεδο και βοηθούν στη διεκπεραίωση των πρακτικών τυπικών διαδικασιών.

Η τράπεζα δεδομένων του EURES προσφέρει πληροφορίες για:

- τις προσφορές εργασίας.
- τους τρόπους πρόσληψης.
- την κοινωνική πρόνοια, τη φορολόγηση, τα επιδόματα.
- πρακτικά στοιχεία για τη μετανάστευση.
- τις συνθήκες ζωής, εργασίας, διαμονής.

Οι προσφορές εργασίας για τους νέους, με κατώτατο όριο ηλικίας τα 18 έτη, συνίστανται κυρίως στην τουριστική ψυχαγωγία, περιστασιακά στον ξενοδοχειακό τομέα και στα εστιατόρια. Ένα παράδειγμα προσφοράς αυτού του είδους είναι η EURODISNEY.

Το βασικό χαρακτηριστικό είναι ωστόσο η γνώση, σε ένα υψηλό επίπεδο, μίας άλλης κοινοτικής γλώσσας και η ικανότητα να δουλεύει κανείς ερχόμενος σε επαφή με το κοινό. Οι συμβάσεις εργασίας είναι ως επί το πλείστον ορισμένου χρόνου ή εποχικές, όπως στην περίπτωση της Φιλανδίας, της Νορβηγίας και της Δανίας για την συγκομιδή της φράουλας.

3.4. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η ενίσχυση της απασχόλησης στην Ισπανία

1. Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ισπανία

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ισπανία παρέχεται από το **Υπουργείο Εργασίας**, το **Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών** και από τις **Περιφερειακές και Δημοτικές αρχές**.

α. Το Υπουργείο Εργασίας παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό μέσω του **Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (INEM)**. Το ίδιο το INEM παρέχει περιορισμένες υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού. Αυτές εστιάζουν ιδιαίτερα στους νέους που αναζητούν την πρώτη τους εργασία, στους μακροχρόνια άνεργους, στις γυναίκες, σε άτομα που βρίσκονται σε επισφαλή οικονομική κατάσταση ή που ανήκουν σε περιθωριακές ομάδες.

Στο INEM όμως ανήκουν

α1. Τα Κέντρα Περιορισμένου Προσανατολισμού και Επαγγελματικής Ενημέρωσης (COIE) που υπάρχουν σε ορισμένα Πανεπιστήμια και προσφέρουν κυρίως υπηρεσίες ενημέρωσης και τοποθέτησης στο τέλος των σπουδών.

α2. Οι Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Απασχόλησης (SIPE), οι οποίες διευθύνονται με βάση συμφωνίες μεταξύ του INEM και του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών και προσφέρουν τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική.
- Πληροφόρηση για επαγγέλματα - απασχόληση.
- Έρευνες αγοράς εργασίας.
- Συνεχή κατάρτιση - επιμόρφωση.
- Τοποθέτηση σε εργασία - μαθητείες.
- Επιδόματα ανεργίας.

β. Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό μέσω των *Υπηρεσιών της Ακαδημαϊκής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης* (Equipos Multiprofesionales y Servicios de Orientacion Educativa y Vocacional) οι οποίες παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό για τους νέους που είναι ενταγμένοι στο βασικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες στεγάζονται εκτός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ενώ στο επίπεδο της επαγγελματικής κατάρτισης και του *ανώτερου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Bachillerato)*, οι υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού είναι ενσωματωμένες στα εκπαιδευτικά κέντρα. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός παρέχεται από συμβούλους προσανατολισμού (*orientadores*).

γ. Σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μεγαλύτερη σημασία αποκτούν οι αυτόνομες κοινότητες και οδηγούν στη διαφοροποίηση των υπηρεσιών προσανατολισμού. Συγκεκριμένα, οι περισσότερες από τις υπηρεσίες του INEM τίθενται στον έλεγχο των αυτόνομων κοινοτήτων.

Επίσης, οι δημοτικές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο (Watts, 1993). Το δημαρχείο της Βαρκελώνης, διαχειρίζεται δημοτικά κέντρα πληροφόρησης και καθοδήγησης των νέων (CIBJ).

Στην Περιφερειακή διοίκηση της ARAGON και στο *Συνδικάτο Union General de Trabajo ARAGON (U.G.T. ARAGON)*, που είναι ο υπεύθυνος φορέας για θέματα απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο ανήκουν οι *Μονάδες Ενταξης στην Εργασία (U.I.L.)*.

Το U.G.T. παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ασφάλισης, κατάρτισης, απασχόλησης κοινωνικές υπηρεσίες και δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

2. Άλλοι φορείς που παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό :

α. Το Ινστιτούτο Νεότητας (Instituto de la Juventud), το οποίο προσφέρει προσανατολισμό και βοήθεια στους νέους που ψάχνουν για εργασία, χρειάζονται πληροφόρηση, ζητούν δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης, ψάχνουν για υποτροφίες, ζητούν πληροφορίες για τον στρατό, ή προσπαθούν να ξεκινήσουν δική τους επιχείρηση.

β. Το Ινστιτούτο για γυναίκες (Instituto de la Mujer), το οποίο εστιάζει τις δραστηριότητές του στην προώθηση της κοινωνικής ισότητας των γυναικών.

γ. Το Εθνικό Ίνστιτούτο Κοινωνικών Υπηρεσιών (Insero - Instituto Nacional de Servicios Sociales), το οποίο παρέχει επαγγελματική κατάρτιση σε ανάπηρους και πρόσφυγες και φροντίδα στους ηλικιωμένους.

δ. Τα Ινστιτούτα Εκπαίδευσης και Κοινωνικών σπουδών (L' Institut de formation et d' Etudes Sociales / IFES), τα οποία υλοποιούν προγράμματα κατάρτισης επιδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ισπανία.

Πίνακας 3.6.: Η παροχή υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην Ισπανία

ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Επαρχιακές Υπηρεσίες Εκπαιδευτικού και επαρχιακές Επαγγελματικού Προσανατολισμού (SOEV)	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών σε ορισμένες επαρχίες, και αντιπροσωπείες του Υπουργείου	Ηλικίες 6-14 ετών: μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεντεύξεις (περιορισμένες) • υποστήριξη του συμβουλευτικού ρόλου του δασκάλου • ενημέρωση, ιδίως σε γονείς • ιδιαίτερη φροντίδα για τον εκπαιδευτικό προσανατολισμό των μαθητών με ειδικές ανάγκες και των μαθητών με προβλήματα μάθησης ή συμπεριφοράς
Τμήματα Προσανατολισμού στην Πρωτοβάθμια & Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών	Ηλικίες 6-16 ετών	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεντεύξεις (περιορισμένες), • ενημέρωση, υποστήριξη του συμβουλευτικού ρόλου του δασκάλου
Κέντρα Προσανατολισμού & Πληροφόρησης για την Απασχόληση (COIE)	Εθνικός Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (INEM) και Πανεπιστήμια (με προϋπολογισμό που εξαρτάται από το INEM και από το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών)	Ηλικίες 21-25 ετών και άνω: φοιτητές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεντεύξεις (περιορισμένες) • ενημέρωση • συνεργασία με πανεπιστήμια και εργοδότες
INEM: Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού	Εθνικός Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (INEM)	Ηλικίες 16-25 ετών και άνω: ιδίως άνεργοι	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεντεύξεις (περιορισμένες) • ενημέρωση • αξιολόγηση • προεπιλογή, τοποθέτηση σε εργασία

Πηγή: Watts, Guichard, Plant, Rodriguez (1993)

3.5. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η προώθηση της απασχόλησης στην Ελλάδα.

1. Η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στην Ελλάδα.

Ο εκπαιδευτικός και επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ελλάδα παρέχεται από το **Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων** και το **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων**.

α. Ο παρεχόμενος επαγγελματικός προσανατολισμός από το **Υπουργείο Παιδείας** προσφέρεται εντός των *εκπαιδευτικών ιδρυμάτων* της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τους καθηγητές (πάσης ειδικότητας) που έχουν εκπαιδευτεί σε ταχύρρυθμα σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού, και απευθύνονται σε μαθητές 12 έως 17 ετών.

Οι καθηγητές κατευθύνονται από τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού των διευθύνσεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που εδρεύουν στις νομαρχίες. Οι σύμβουλοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι αποσπασμένοι καθηγητές και αναφέρονται στη διεύθυνση Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Σ.Ε.Π.) της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία εδρεύει στο Υπουργείο Παιδείας. Ορισμένοι από αυτούς έχουν γνώσεις επαγγελματικού προσανατολισμού μέσα από την παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων στο εξωτερικό.

Στη διοικητική αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας ανήκει το *Παιδαγωγικό Ινστιτούτο**, το οποίο φέρει την ευθύνη για το σχεδιασμό του υλικού για τον επαγγελματικό προσανατολισμό στα σχολεία, καθώς επίσης και για την καθοδήγηση των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Εκπροσωπείται από υπεύθυνο σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού που εδρεύει στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ο σκοπός, η μεθοδολογία και η οργάνωση των υπηρεσιών εκπαιδευτικού προσανατολισμού θεσμοθετούνται για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με το Νόμο 1566/85 (άρθρα 37-39).

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στα σχολεία αφορά τους ακόλουθους τομείς:

- Ενημέρωση για διάφορα επαγγέλματα.
- Πληροφόρηση για το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα.

---

* Το **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.)** έχει περιλάβει στο έργο του μεταξύ άλλων την κατάρτιση και υποβολή προτάσεων για τη χάραξη κατευθύνσεων και το σχεδιασμό και προγραμματισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής, για την επίτευξη των σκοπών της εκπαίδευσης σε συνδυασμό με το πρόγραμμα οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας, έχει εκπονήσει ένα σχέδιο δράσης που φέρει τον τίτλο "Μετάβαση από το σχολείο στην ενεργό ζωή" και αφορά ειδικότερα τη μελέτη πιλοτικού παρατηρητηρίου για την απασχόληση των αποφοίτων της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής Εκπαίδευσης.

- Πληροφόρηση για φορείς κατάρτισης.
- Πληροφόρηση για την αγορά εργασίας μέσα από συζήτηση με προσκεκλημένους επαγγελματίες και επισκέψεις σε χώρους εργασίας.
- Ευαισθητοποίηση γονέων για τον προσανατολισμό των μαθητών.

Επίσης, με το Ν. 2009/1992 ιδρύθηκε ο *Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης* (Ο.Ε.Ε.Κ.) που υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και έχει ως αποστολή την οργάνωση, την ανάπτυξη, την παροχή τυπικής και ουσιαστικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και την τυποποίηση αυτής, καθώς και την εναρμόνισή της με το εκπαιδευτικό σύστημα γενικά. Ο Ο.Ε.Ε.Κ. έχει αρχίσει τη δημιουργία Κέντρων Σταδιοδρομίας (π.χ. στη Λαμία).

- β. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων** προσφέρει “Προγράμματα ενεργού επαγγελματικού προσανατολισμού” που παρέχονται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)* σε νέους από 15 έως 18 ετών που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο και επιθυμούν να συνεχίσουν την εκπαίδευση και την κατάρτισή τους ή να βρουν θέση εργασίας. Κάθε Πρόγραμμα διαρκεί τρεις (3) εβδομάδες και περιλαμβάνει τόσο “αρχική κατάρτιση” για πολλές ειδικότητες όσο και αξιολόγηση δεξιοτήτων.

Μιά περιορισμένη υπηρεσία επαγγελματικού προσανατολισμού παρέχεται από τα *τοπικά γραφεία επαγγελματικού προσανατολισμού* που συνδέονται σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών με τα γραφεία εύρεσης εργασίας του Ο.Α.Ε.Δ.. Η υπηρεσία αυτή διαθέτει λίγο προσωπικό και είναι ελάχιστα γνωστή και μπορεί να λειτουργήσει σε πολύ μικρό βαθμό όσον αφορά το γενικό ενήλικα πληθυσμό. Οι περισσότεροι αποδέκτες της είναι ηλικίας 14 -22 ετών.

Στις δραστηριότητες επαγγελματικού προσανατολισμού του Ο.Α.Ε.Δ. περιλαμβάνεται και η επιλογή υποψηφίων για τις σχολές μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. και για τα Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων.

Επίσης, ο Ο.Α.Ε.Δ. διαθέτει επτά (7) *Κέντρα Αποκατάστασης* τα οποία παρέχουν καθοδήγηση και ενημέρωση σε άτομα με ειδικές ανάγκες, τα βοηθούν να βρουν κατάλληλες θέσεις εργασίας και υποστηρίζουν την ένταξή τους στο χώρο εργασίας.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός που παρέχει ο Ο.Α.Ε.Δ. εστιάζει το ενδιαφέρον του στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- *Πληροφόρηση* για εκπαίδευση - κατάρτιση και απασχόληση. Η πληροφόρηση είναι μερικώς αυτοματοποιημένη και συνήθως προφορική (υπάρχει και η δυνατότητα γραπτής μορφής), αξιοποιώντας τις εκδόσεις των Υπουργείων Παιδείας, Υγείας και Πρόνοιας και τις εκδόσεις του Ο.Α.Ε.Δ.

* Ο Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), ο οποίος είναι διοικητικά αυτόνομος, βρίσκεται υπό την εποπτεία και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας.

- *Επαγγελματική αξιολόγηση*, η οποία μερικώς ασκείται λόγω έλλειψης έγκυρων - αξιόπιστων ψυχομετρικών μέσων και αντίστοιχης εκπαίδευσης των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού.
- *Συμβουλευτική*, η οποία είναι συνήθως κατευθυνόμενη μορφή από το σύμβουλο προς το συμβουλευόμενο.
- *Εκπαιδευτικός προσανατολισμός*, ο οποίος περιλαμβάνει μία μικρή σειρά δραστηριοτήτων με στόχο την επιλογή επαγγέλματος. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι υπό αναθεώρηση.
- *Τοποθέτηση*, η οποία είναι μία από τις πλέον σημαντικές δραστηριότητες του Ο.Α.Ε.Δ., στην οποία έχει να επιδείξει έργο. Η τοποθέτηση εστιάζει στην βραχυ- και μακροπρόθεσμη τοποθέτηση των νέων σε επιχειρήσεις και την επιδότηση της προσπάθειας.

Για την κάλυψη των κενών που υπάρχουν στον τομέα της συνεχούς επισκόπησης της αγοράς εργασίας και της ανίχνευσης των αναγκών για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έχει ιδρυθεί από το Υπουργείο Εργασίας και τον Ο.Α.Ε.Δ. το *Πειραματικό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης (Π.Ι.Ε.ΚΑ.)*, βάσει του Ν.1836/1989 (άρθρο 4).

Το Π.Ι.Ε.ΚΑ., που άρχισε να λειτουργεί από τον Ιούνιο του 1993, προβλέπει μεταξύ των δραστηριοτήτων του την επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση που προσανατολίζεται προς το σχεδιασμό και την πειραματική εκτέλεση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης ανέργων και εργαζομένων σε νέες καινοτόμες ειδικότητες και την επεξεργασία της εξειδικευμένης ανάλυσης των στοιχείων, τάσεων, αναγκών της αγοράς εργασίας για τη διαμόρφωση προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Επίσης σε κάθε Περιφέρεια της Ελλάδας συνίσταται *Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης (Π.Ε.Ε.Κ.Α.)* που επεξεργάζεται την πολιτική επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης στα πλαίσια του προγραμματισμού της περιφερειακής ανάπτυξης και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του *Εθνικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ε.Σ.Ε.Κ.Α.)**. Σε κάθε Νομαρχία της χώρας συνίσταται *Νομαρχιακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ν.Ε.Ε.Κ.Α.)*, η οποία εισηγείται στο Νομαρχιακό Συμβούλιο προτάσεις για το σχεδιασμό κατάλληλων προγραμμάτων εξωσχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης, επανεκπαίδευσης και απασχόλησης.

* Σύμφωνα με το Ν. 1836/1989 (άρθρο 11) "συνίσταται στο Υπουργείο Εργασίας ένα Εθνικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ε.Σ.Ε.Κ.Α.)". Στο Ε.Σ.Ε.Κ.Α. συμμετέχει και ο Ο.Α.Ε.Δ.

Στον Ελληνικό χώρο, υπεύθυνο για την υλοποίηση μελετών πρόβλεψης της προσφοράς και ζήτησης εργασίας είναι το *Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης (Ε.Π.Α.)* και τα *Περιφερειακά Παρατηρητήρια Απασχόλησης (ΠΕ.Π.Α.)* τα οποία θεσμοθετήθηκαν με το Ν. 2434/1996 (άρθρο 14).

Το Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης (Ε.Π.Α.) έχει ως βασικούς στόχους :

- Την ανάπτυξη, συντήρηση και διαχείριση βάσεων δεδομένων σχετικών με την ανάλυση της απασχόλησης, της ανεργίας, της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και την ανάλυση των δεδομένων της απασχόλησης και την παροχή τελικών προϊόντων και διευκολύνσεων στους εξωτερικούς χρήστες.
- Τη διαχείριση και αξιοποίηση των πρωτογενών εθνικών και κοινοτικών στατιστικών πηγών και τη δημιουργία συστήματος ηλεκτρονικής στατιστικής και παρακολούθησης των μεταβολών στα μεγέθη της αγοράς εργασίας.
- Την πειραματική εφαρμογή προγραμμάτων απασχόλησης.
- Τον εντοπισμό μελετητικών αντικειμένων που προκύπτουν μετά από λεπτομερειακή ανάλυση, μέσω στατιστικών εργαλείων που διαθέτει το Ε.Π.Α..

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός όσον αφορά στο ψυχο-διαγνωστικό μέρος της διαδικασίας, παρέχεται από ιδιωτικούς φορείς, που είναι λίγοι και υπάρχουν μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα.

2. Άλλοι φορείς στην Ελλάδα που παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό.

α. Η Χριστιανική Ένωση Νεανίδων Ελλάδος (Χ.Ε.Ν.Ε.) παρέχει ενημέρωση και υπηρεσίες προσανατολισμού σε γυναίκες κάθε ηλικίας. Χρησιμοποιεί τη γαλλική μέθοδο "Retraavailler", η οποία αποτελείται από μαθήματα διάρκειας 100 ωρών που απευθύνονται σε γυναίκες ηλικίας από 25 έως 50 ετών που δεν έχουν εργασθεί ποτέ ή που θέλουν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας, όταν έχουν ήδη μεγαλώσει τα παιδιά τους.

β. Οι δημοτικές επιχειρήσεις προχωρούν στη δημιουργία Διαδημοτικών Κέντρων Πληροφόρησης και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ενέργεια που κατοχυρώνεται θεσμικά και από τον Νόμο 2434/96 (άρθρο 15) ο οποίος θεσμοθετεί τους Ο.Τ.Α. να λειτουργήσουν κέντρα πληροφόρησης σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ.

Όπως για παράδειγμα η διαδημοτική οργάνωση ΑΝ.ΔΗ.Π.(Αναπτυξιακή Δήμων Πειραιά) σε συνεργασία με την οργάνωση γυναικών "Διοτίμα" συγκρότησε μία υπηρεσία επαγγελματικής ενημέρωσης και προσανατολισμού για άνεργες γυναίκες.

γ. Η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Ν.Γ.) έχει συστήσει το "Κέντρο Πληροφόρησης των Νέων και παρέχει γενική πληροφόρηση για διάφορα θέματα. Η Γ.Γ.Ν.Γ. υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού.

δ. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας (Γ.Γ.Ι.) παρέχει “Προγράμματα ενεργού επαγγελματικού προσανατολισμού” μόνο σε γυναίκες. Η Γ.Γ.Ι. υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.).

ε. Το Ίδρυμα Εκπαιδευτικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ι.ΕΚ.Ε.Π.) πραγματοποιεί συμβουλευτικές δραστηριότητες, προγράμματα κατάρτισης και έρευνας στον τομέα του προσανατολισμού.

3. Η θεσμοθέτηση του Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην Ελλάδα.

- 1950:** Πρώτη επαφή με την έννοια του Επαγγελματικού προσανατολισμού στα Υπουργεία Παιδείας και Εργασίας.
- 1953:** Η Ελλάδα υπέγραψε το άρθρο 87 του International Bureau of Labour on Vocational Guidance.
- 1971:** Νόμος Α' 405/71, Άρθρο 38. Ίδρυση τμημάτων Επαγγελματικού Προσανατολισμού στον Ο.Α.Ε.Δ.
- 1976-78:** Με το Ν. 309/1976 ξεκίνησε ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
- 1979-80:** 13 δάσκαλοι εκπαιδεύτηκαν σε 5ήμερο σεμινάριο Επαγγελματικού Προσανατολισμού. σ' όλη τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ηλικίες μαθητών 12 - 17 ετών).
- 1983:** Με το Νόμο 1346/1983 ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός. άρχισε να προσφέρεται για τις ηλικίες 15 - 18 στον Ο.Α.Ε.Δ.
- 1985:** Με το Ν. 1566/85 ο σκοπός, η μεθοδολογία και οργάνωση του Επαγγελματικού Προσανατολισμού άρχισε να λαμβάνει συγκεκριμένες διαστάσεις.
- 1989-μετά:** Με το Ν. 1837/89, ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός προσφέρεται σ' όλους τους νέους που ζητούν εργασία.
- 1991-92:** Το 1991 ανέλαβε σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το 1992 δραστηριοποιήθηκε το Ινστιτούτο σε εθνικό επίπεδο
- 1993:** Ομάδα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών με επιδότηση του Petra II, Δράση III, ξεκίνησε το προσωρινό Εθνικό Κέντρο Εκπαιδευτικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Ε.Π.)
- 1994:** Με το Ν. 2224/1994, άρθρο 16 θεσμοθετήθηκε το Ε.Κ.Ε.Ε.Π.
- 1996:** Το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας διέκοψε τις δραστηριότητες του Ε.Κ.Ε.Ε.Π. στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το ανέλαβε αποκλειστικά. Αναμένεται η πλήρης λειτουργία του Ε.Κ.Ε.Ε.Π.
- : Με το Ν. 2434/1996, άρθρο 15 θεσμοθετήθηκε η δημιουργία κέντρων πληροφόρησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού από δημόσιους φορείς στην Ελλάδα.

Πίνακας 3.7.: Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ελλάδα

ΦΟΡΕΙΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Εκπαίδευση Σταδιοδρομίας στα Σχολεία	Υπουργείο Παιδείας	Ηλικίες 12-17 ετών: μαθητές που φοιτούν σε γυμνάσια και λύκεια	Προγράμματα Διδακτικά
Υπηρεσία Επαγγελματικού Προσανατολισμού.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).	Ηλικίες πάνω από 15 ετών: κυρίως νέοι 15-18 ετών που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεντεύξεις • ενημέρωση • επιλογή για μαθητείες • μαθήματα Ε.Π. σε νέους που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση.

Πηγή: Watts, Guichard, Plant, Rodriguez (1993).

Παράρτημα 3.5

Οι ελληνικοί φορείς που συμμετείχαν στην διακρατική συνεργασία του προγράμματος "IKAROS 2000 - YOUTHSTART" ήταν οι ακόλουθοι:

- 1. Η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.).** Η ΕΕΤΑΑ ιδρύθηκε το 1985. Προσφέρει επιστημονική και τεχνική υποστήριξη για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς του δημοσίου και κοινωνικού τομέα. Συγκεκριμένα συμμετείχε διακρατικά το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., το οποίο προσφέρει υποστήριξη και ενίσχυση της ανάπτυξης της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από την κοινωνικο-οικονομική ένταξη των ανέργων και ΑΜΕΑ. Η ΕΕΤΑΑ ήταν ο διακρατικός συντονιστής του Προγράμματος "ΙΚΑΡΟΣ 2000 - YOUTHSTART"
- 2. Ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (ΕΟΠ).** Ο ΕΟΠ υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και οι βασικές του δραστηριότητες αφορούν στην προστασία της οικογένειας και των παιδιών. Διαθέτει 300 παραρτήματα σε 30 νομούς και έχει να επιδείξει μακροχρόνια εμπειρία στην κατάρτιση και υποστήριξη κοινωνικά αποκλεισμένων νέων, επιδοτείται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την Ελληνική Κυβέρνηση.
- 3. Η εταιρία κοινωνικής υποστήριξης ΑΡΣΙΣ.** Η εταιρία ΑΡΣΙΣ είναι αστικός μη-κερδοσκοπικός φορέας υποστήριξης κοινωνικά αποκλεισμένων νέων. Οι υπηρεσίες της ΑΡΣΙΣ απευθύνονται σε μειονεκτούντες νέους 15-21 ετών. Στόχος της ΑΡΣΙΣ είναι η μείωση της κοινωνικής απομόνωσης των μειονεκτούντων νέων. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν συμβουλευτική σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, επαγγελματική καθοδήγηση σε προσανατολισμό, κατάρτιση, δημιουργικές δραστηριότητες, καλλιτεχνικές δραστηριότητες, νομική υποστήριξη και οικογενειακή συμβουλευτική.

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΜΟΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ

1. Ομοιότητες και διαφορές των συστημάτων προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας.

Οι ομοιότητες και διαφορές των συστημάτων επαγγελματικής προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας στα πέντε (5) υπό εξέταση κράτη - μέλη εστιάζονται στις ακόλουθες μεταβλητές:

α. Δομή των υπηρεσιών.

Αναφέρεται στο ποιός παρέχει τις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Αν πρόκειται για την κεντρική κυβέρνηση (Υπουργείο Παιδείας ή Εργασίας) για ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς, για τις περιφέρειες ή την τοπική αυτοδιοίκηση.

β. Είδος των υπηρεσιών.

Αφορά στο είδος του προσανατολισμού που παρέχεται. Αν είναι εκπαιδευτικής, επαγγελματικής ή κοινωνικής μορφής. Το πρώτο είδος εδράζεται στην επιλογή επαγγέλματος και προγράμματος σπουδών, το δεύτερο στην απασχόληση και το τρίτο στην κοινωνική ένταξη μέσα από την επίλυση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων.

γ. Πεδίο δραστηριοτήτων.

Το πεδίο δραστηριοτήτων των υπηρεσιών περιλαμβάνει τις βασικές δραστηριότητες οι οποίες εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού και είναι οι ακόλουθες (Watts και συν, 1993):

- **Ενημέρωση:** Παρέχει στους υποψήφιους αντικειμενικά και τεκμηριωμένα γεγονότα μέσα από γραπτή, προφορική και αυτοματοποιημένη μορφή πληροφόρησης.
- **Εκτίμηση:** Εξετάζει κριτικά εάν ορισμένες επιλογές ταιριάζουν στον αποδέκτη σε σχέση με τα επαγγελματικά του ενδιαφέροντα, τις ικανότητες-δεξιότητές του και τις παραμέτρους της προσωπικότητάς του.

- *Συμβουλευτική:* Στηρίζεται στις γνώσεις και την εμπειρία του συμβούλου.
- *Καθοδήγηση:* Βοηθά τους ενδιαφερόμενους να διερευνήσουν απόψεις και συναισθήματα σχετικά με την κατάσταση, τις επιλογές που τους παρουσιάζονται και τις συνέπειες της κάθε επιλογής.
- *Εκπαίδευση σταδιοδρομίας:* Προσφέρει ένα σχέδιο προγραμματισμένων εμπειριών που έχει εκπονηθεί προκειμένου να αναπτύξουν οι ενδιαφερόμενοι τις δεξιότητες, τις γενικές ιδέες και τις γνώσεις που θα τους βοηθήσουν να προβούν σε ουσιαστικές επιλογές και ενέργειες για τη σταδιοδρομία τους.
- *Τοποθέτηση:* Βοηθά τους ενδιαφερόμενους να ενταχθούν σε ένα επάγγελμα ή κατεύθυνση (μαθητεία).
- *Συνηγορία:* Παρέχεται άμεση συνεννόηση με ιδρύματα για λογαριασμό των ενδιαφερομένων, ιδίως για θέματα που αφορούν διευκόλυνση στην πρόσβαση της αγοράς εργασίας.
- *Ανατροφοδότηση:* Αξιολογούνται διαχρονικά και τροφοδοτούνται ανικανοποίητες ανάγκες των ενδιαφερομένων.
- *Παρακολούθηση:* Πραγματοποιείται επαφή με πρώην ενδιαφερομένους για να διαπιστωθεί σε τι σημείο βρίσκονται και τι περαιτέρω βοήθεια θα χρειαστούν.

δ. Διοικητικός έλεγχος και χρηματοδότηση.

Αναφέρεται σε ποια διοικητική δομή υπάγονται οι υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και ποιος τις επιδοτεί, δηλαδή αν πρόκειται για την κεντρική κυβέρνηση, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές και / ή τους ιδιωτικούς φορείς.

ε. Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού.

Αναφέρεται σε δραστηριότητες ενίσχυσης ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών δικτύων επαγγελματικού προσανατολισμού, όπως αποδεικνύεται μέσα από την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού σε κάθε κράτος - μέλος.

στ. Σχέσεις μεταξύ υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και ανεπισημωμένων (πχ. γονέων).

Αφορά στο κατά πόσο οι γονείς και κηδεμόνες εμπλέκονται στην υποστήριξη του ενδιαφερομένου όσον αφορά στον επαγγελματικό προσανατολισμό και την κατάρτισή του.

ζ. Μέσα για την υλοποίηση των στόχων της επαγγελματικής προετοιμασίας

Πρόκειται για τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, και μέσων οπτικοακουστικής μορφής, επίσης άλλων παρεμφερών μέσων όσον αφορά στην παροχή υπηρεσιών αυτογνωσίας, αξιολόγησης και πληροφόρησης για κατάρτιση και απασχόληση.

η. Σύστημα ποιοτικού ελέγχου παροχής υπηρεσιών

Αναφέρεται στην εκτίμηση των παρεχομένων υπηρεσιών μέσα από την υιοθέτηση συστήματος ποιοτικού ελέγχου (βλέπε Κ 5, Rivis, Sadler, 1991).

2. Γραφική παρουσίαση των ομοιοτήτων και διαφορών των συστημάτων επαγγελματικής προετοιμασίας και ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι βασικές ομοιότητες και διαφορές των παρεχομένων υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού ως προς τις οκτώ (8) βασικές παραμέτρους οι οποίες παρουσιάστηκαν στις παραγράφους “α-η”.

Παρατηρείται ότι, η βασική διαφορά δεν έγκειται στους στόχους ή στις δραστηριότητες του επαγγελματικού προσανατολισμού. οι οποίες έχουν κοινούς τίτλους ανά κράτος - μέλος, αλλά στον τρόπο με τον οποίο υλοποιούν αυτές τις δραστηριότητες και τα μέσα που έχουν στην διάθεσή τους οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού για την ολοκλήρωσή τους.

Για παράδειγμα, ενώ η Γαλλία και η Αγγλία διαθέτουν μια πληθώρα ψυχομετρικών μέσων για τη διαδικασία της αυτογνωσίας, η Ελλάδα στερείται έγκυρων και αξιόπιστων τεστ προσαρμοσμένων στα ελληνικά δεδομένα. Το ίδιο ισχύει και για τις βάσεις δεδομένων για την κατάρτιση και απασχόληση.

Ιδιαίτερα προβληματική στην Ελλάδα είναι η ενημέρωση για την απασχόληση. Αυτό συμβαίνει για τους ακόλουθους λόγους:

- Ο Ο.Α.Ε.Δ. έχει καταγραμμένους μόνο τους φορείς που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε μαθητείες.
- Δεν υπάρχει ειδική βάση δεδομένων για κενές θέσεις εργασίας σε πανελλαδικό επίπεδο.
- Δεν υπάρχουν σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διαχρονικές προβλέψεις της προσφοράς και ζήτησης εργασίας, με αποτέλεσμα η επιλογή μίας δεδομένης μορφής κατάρτισης να είναι ευκαιριακή και να μην εγγυάται ανάλογη απασχόληση του ενδιαφερομένου.

Στον πίνακα 4.1. παρουσιάζονται συγκριτικά οι βασικές ομοιότητες και διαφορές των συστημάτων επαγγελματικής προετοιμασίας και ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας για την Γαλλία, Αγγλία, Ιταλία, Ισπανία και Ελλάδα.

Πίνακας 4.1.: Οι βασικές ομοιότητες και διαφορές που παρουσιάζουν τα συστήματα επαγγελματικής προετοιμασίας και ένταξης νέων στην αγορά εργασίας

	ΓΑΛΛΙΑ	ΑΥΤΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΙΣΠΑΝΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ
ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΜΕΤΑΒΗΤΕΣ					
Δομή Υπηρεσιών	Παροχή Υπηρεσιών Ε.Π. από τον φορέα του Υπουργείου Εργασίας (ANPE)	Ιδιωτική γραφεία και το Υπουργείο Εργασίας παρέχουν Επαγγελματικό Προσανατολισμό	Ιδιωτικοί φορείς, & οι περιφερειακές - επαρχιακές - δημοτικές αρχές παρέχουν Ε.Π.	Το INEM που ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας παρέχει επαγγελματικό προσανατολισμό	Ο ΟΑΕΔ & ορισμένοι ιδιωτικοί φορείς παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό
Είδος υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.)	- Εκπαιδευτικός προσανατολισμός - Επαγγελματικός προσανατολισμός - Κοινωνικός προσανατολισμός	- Εκπαιδευτικός προσανατολισμός - Επαγγελματικός προσανατολισμός - Κοινωνικός προσανατολισμός	- Εκπαιδευτικός προσανατολισμός - Επαγγελματικός προσανατολισμός - Κοινωνικός προσανατολισμός	- Εκπαιδευτικός προσανατολισμός - Επαγγελματικός προσανατολισμός - Κοινωνικός προσανατολισμός	- Εκπαιδευτικός προσανατολισμός - Επαγγελματικός προσανατολισμός - Κοινωνικός προσανατολισμός
Πεδίο δραστηριοτήτων	- Ενημέρωση - Εκτίμηση (ιδιότητα ή φραση) - Συμβουλευτική - Καθοδήγηση - Εκπαίδευση σταδιοδρομίας - Συμβόληση - Σημιογράφια - Αναπροσδιορίση - Παρακολούθηση	Όλα, με ιδιαίτερη έμφαση στην συμβουλευτική, συνηγορία αναπροσδιορίση &	Όλα, με ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση σταδιοδρομίας	Όλα, με ιδιαίτερη έμφαση στην αξιολόγηση και συνηγορία	Όλα, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενημέρωση, τοποθέτηση, συνηγορία και παρακολούθηση
Διακριτικός έλεγχος & χρηματοδότηση	- Κεντρική κυβέρνηση - Ορισμένοι ιδιωτικοί φορείς	- Υπουργείο Εργασίας & τοπικές αρχές - Ιδιωτικοί φορείς	- Περιφερειακές αρχές - Ιδιωτικοί φορείς	Περιφερειακές αρχές	- Κεντρική κυβέρνηση - Ορισμένοι ιδιωτικοί φορείς
Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού.	Επίγωση ευρωπαϊκών εθνικών περιφερειακών και τοπικών δικτύων.	Επίγωση ευρωπαϊκών εθνικών, περιφερειακών & τοπικών δικτύων.	Επίγωση ευρωπαϊκών & περιφερειακών δικτύων.	Ανεξάρτητες περιφερειακές δραστηριότητες, επίγωση ευρωπαϊκού δικτύου.	Εσωτερικό δίκτυο στον ΟΑΕΔ, συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά δίκτυα κατάρτισης και απασχόλησης.
Σχέσεις μεταξύ υπηρεσιών προσανατολισμού και ανεπίσημων στόμων (π.χ. γονείς)	Εξαιρούνται οι γονείς της διαδικασίας Ε.Π.	Είναι ευπρόσδεκτοι οι γονείς στην διαδικασία Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.)	Εξαιρούνται οι γονείς της διαδικασίας Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.)	Εξαιρούνται οι γονείς της διαδικασίας Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.)	Δεν υπάρχει καθιερωμένη διαδικασία που να εξαρτάται ή να επηρεάζει τη συμμετοχή των γονέων.
Μέσα για την υλοποίηση των στόγων της επαγγελματικής προετοιμασίας.	Αυτοματοποιημένες βάσεις για ψυχομετρικά μέσα για αυτογνωσία και πληροφόρηση για κατάρτιση, εκπαίδευση & απασχόληση.	Αυτοματοποιημένες βάσεις και ψυχομετρικά μέσα για αυτογνωσία και πληροφόρηση για κατάρτιση, εκπαίδευση & απασχόληση.	Ορισμένες βάσεις για κατάρτιση και απασχόληση & ορισμένα γραπτά μετρήσιμα ψυχομετρικά μέσα.	Ορισμένες βάσεις για κατάρτιση και απασχόληση & ορισμένα γραπτά μετρήσιμα ψυχομετρικά μέσα.	Βάσεις υπό ανάπτυξη, επίσης ορισμένα αυτοματοποιημένα ψυχομετρικά μέσα μόνο στους ιδιωτικούς φορείς Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.)
Σύστημα ποσοτικού ελέγχου παροχής υπηρεσιών Ε.Π.	Ναι.	Ναι, ιδιαίτερα καλό.	Όχι ιδιαίτερος.	Όχι ιδιαίτερος.	Όχι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ “ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ” ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΣΤΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΣΤΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Οι πρακτικές που παρουσιάζουν ενδιαφέρον στα πέντε (5) κράτη μέλη είναι οι ακόλουθες:

1. Η χρήση υλικοτεχνικής υποδοχής για την επαγγελματική προετοιμασία.
2. Η θεσμοθέτηση και προώθηση κατάρτισης που διευκολύνει τον επαγγελματικό προσανατολισμό.
3. Η αξιοποίηση προβλέψεων για προσφορά και ζήτηση εργασίας.
4. Η ανάπτυξη ειδικών ικανοτήτων - δεξιοτήτων ξεκινώντας από την παιδική ηλικία.
5. Ο ποιοτικός έλεγχος παροχής υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού.
6. Η εκτίμηση της ικανοποίησης των νέων που λαμβάνουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού.
7. Το γενικό σύστημα επαγγελματικού προσανατολισμού σε επίπεδο στόχων και διαδικασιών για τους νέους που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση.

Αναλυτικά:

1. Η χρήση της υλικοτεχνικής υποδομής για την επαγγελματική προετοιμασία

Η χρήση της υλικοτεχνικής υποδομής για την επαγγελματική προετοιμασία περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέσα και διαδικασίες ανά χώρα.

Ορισμένα παιδαγωγικά εργαλεία και αυτοματοποιημένα συστήματα για τη βοήθεια νέων στην αναζήτηση απασχόλησης είναι:

- *Η ελαστική απασχόληση*, η οποία στηρίζεται στη μεθοδολογία του καθηγητή Λιμόζ, -Γπανεπιστήμιο του Sherbrook στον Καναδά- ο οποίος στήριξε τη θεωρία του στη συσχέτιση των ακολούθων: Γνώση του ατόμου και αλληλεπίδραση α) του κοινωνικο-πολιτιστικού περιβάλλοντος τη στιγμή της ένταξης β) προσέγγιση του εαυτού ως πιθανού εργαζόμενου γ) διερεύνηση χώρων αναζήτησης εργασίας δ) διερεύνηση μεθόδων αναζήτησης εργασίας.

Η ελαστική απασχόληση περιλαμβάνει εκατό (100) καταστάσεις αναζήτησης εργασίας, μέσα από τις οποίες εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία σε επίπεδο ικανοτήτων και δεξιοτήτων του ενδιαφερομένου.

- Το *περισκόπιο*, που είναι ένα πολύπλευρο εργαλείο προσαρμόσιμο στις ανάγκες του εκπαιδευτή επαγγελματικού προσανατολισμού. Αναφέρεται σε ομάδες όπου η κάθε ομάδα μπαίνει στη θέση ενός προσώπου για να το βοηθήσει να περάσει τα στάδια που θα καταλήξουν στην απασχόληση.
- *Συστήματα πληροφόρησης για κατάρτιση και επαγγελματική τεκμηρίωση*, τα οποία χρησιμοποιούνται στην Αγγλία και είναι το ECCTIS, το MICRODOORS και το TAP. Πρόκειται για βάσεις δεδομένων που διαθέτουν κατάλογο με παράγοντες αναζήτησης και λέξεις κλειδιά για θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, επαγγέλματα και εργοδότες.
- *Σύστημα συνδυασμού χαρακτηριστικών του ατόμου με επαγγελματικές δυνατότητες*. Στην Αγγλία χρησιμοποιείται επιτυχώς το JIG - CAL το οποίο παρέχει πίνακες με ευκαιρίες που ταιριάζουν στα ατομικά χαρακτηριστικά του ενδιαφερομένου.
- *Σύστημα πλήρους μάθησης*, για αυτοαξιολόγηση, ψυχομετρική διαδικασία, ανάκτηση πληροφοριών, προσομιώσεις εργασίας για εκπαίδευση, για αναζήτηση εργασίας και λήψη απόφασης χρησιμοποιούνται: Στην Αγγλία το PROSPECT (HB), στην Γαλλία το CHOICES, και στην Ισπανία το DISCOVER το οποίο είναι Αμερικάνικης προέλευσης και έχει προσαρμοστεί στα Ισπανικά.
- *Συστήματα τηλεπικοινωνιακής*: Στην Γαλλία χρησιμοποιείται το σύστημα τηλεοπτικογραφίας MINITEL το οποίο παρέχει πρόσβαση σε μεγάλες βάσεις δεδομένων στο γραφείο προσανατολισμού, στο σχολείο και στο σπίτι.

2. Η θεσμοθέτηση της αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης

Η κατάρτιση ιδιαίτερα βάσει του Γαλλικού συστήματος παρουσιάζει ενδιαφέρον. Η κατάρτιση περιλαμβάνει κορμούς επαγγελμάτων και ψηφίδες ικανοτήτων - δεξιοτήτων οι οποίες αναγνωρίζονται από το κράτος σε επίπεδο πτυχίου & επαγγελματικής άδειας. Η αρχική και συνεχιζόμενη κατάρτιση είναι θεσμοθετημένη με αποτέλεσμα η επαγγελματική επιλογή να διευκολύνεται μέσα από την οργάνωση που παρέχει στον ενδιαφερόμενο το σύστημα κατάρτισης της χώρας.

Όσον αφορά στην ποσοτική και ποιοτική παροχή κατάρτισης, τόσο στη Γαλλία, όσο και στην Αγγλία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη θέσπιση στόχων, μεθόδων υλοποίησης των στόχων, καταγραφή των διαδικασιών κατάρτισης και θέσπιση κριτηρίων αξιολόγησης για την παρεχόμενη κατάρτιση. Επίσης, στην Αγγλία δίνεται έμφαση στις ποιοτικές αρχές παρουσίασης των προγραμμάτων κατάρτισης.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται **standards για την εκτίμηση της πληροφόρησης του ενδιαφερομένου όσον αφορά εκπαιδευτικά προγράμματα και προγράμματα κατάρτισης**. (Τα συγκεκριμένα standards διαμορφώθηκαν μέσα από το πρόγραμμα Enigma που ήταν επιδοτούμενο από το Petra II, Δράση III της Task Force της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο οποίο συμμετείχαν η Αγγλία, Ελλάδα, Βέλγιο, Ολλανδία, Ιρλανδία και Δανία.):

α. Αρχές εκτίμησης του υλικού εκπαιδευτικής πληροφόρησης ή πληροφόρησης για κατάρτιση.

Κάθε έντυπο παροχής πληροφόρησης για εκπαίδευση - κατάρτιση θα πρέπει να στηρίζεται στον ποιοτικό έλεγχο των ακολούθων μεταβλητών:

- Τρόπος περιγραφής π.χ. σπουδών, εργασίας.
- Σκοπός των παρεχόμενων σπουδών.
- Σωστή περιγραφή των μέσων και τρόπου αξιολόγησης της κατάρτισης (π.χ. διαγωνισμός).
- Συγκριτική παρουσίαση των σπουδών.
- Σωστή περιγραφή σπουδών μερικής συμμετοχής (part time).
- Κατάλληλη περιγραφή των ειδικοτήτων που παρέχονται.
- Περιγραφή επιπλέον μαθημάτων τα οποία παρέχονται.
- Διάρκεια των μαθημάτων, τελική ημερομηνία εγγραφής.
- Συνάφεια εκπαίδευσης και απασχόλησης.
- Τιμή εγγραφής - παρακολούθησης.
- Περιγραφή επιδοτήσεων - δανείων.
- Δυνατότητα απαλλαγής από την στρατιωτική θητεία (εάν υπάρχει).

β. Συγκεκριμένες πληροφορίες σε σχέση με τα διδασκόμενα μαθήματα.

Οι ακόλουθες ποιοτικές μεταβλητές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σχετικά με την περιγραφή των διδασκόμενων μαθημάτων:

- Τρόποι εισαγωγής - εγγραφής - προϋποθέσεις.
- Τρόποι διδασκαλίας.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους συμμετέχοντες.
- Διάρκεια συμμετοχής στα μαθήματα.
- Διαγωνισμοί (μορφές αξιολόγησης - εργασίες).
- Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς.
- Επιπλέον έξοδα συμμετοχής.

γ. Πληροφόρηση για τον εκπαιδευόμενο.

Οι ακόλουθες μεταβλητές πρέπει να ελέγχονται ποιοτικά για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το εκπαιδευτικό ίδρυμα ή φορέα κατάρτισης προς τον εκπαιδευόμενο:

- Η φιλοσοφία του ιδρύματος - προγράμματος.
- Το μέγεθος και διευκολύνσεις στο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή φορέα κατάρτισης.
- Οι παρεχόμενες υπηρεσίες για νέους εκτός εκπαίδευσης, για ΑΜΕΑ κλπ.
- Οι σύλλογοι εκπαιδευομένων.
- Οι σύμβουλοι εκπαιδευομένων.
- Λέσχες για εκπαιδευόμενους.
- Πολιτιστικές - αθλητικές ομάδες.
- Επιπλέον πληροφόρηση.
- Διαδικασία εγγραφής.

3. Η αξιοποίηση προβλέψεων για προσφορά και ζήτηση εργασίας.

Παρουσιάζει ενδιαφέρον η αξιοποίηση προβλέψεων για την προσφορά και ζήτηση εργασίας σε συμβουλευτικό επίπεδο στην Γαλλία και Αγγλία όπου πραγματοποιούνται επισήμως προβλέψεις της αγοράς εργασίας σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού έχουν στη διάθεσή τους στοιχεία από προηγούμενα έτη, ανά επάγγελμα και ειδικότητες, παράλληλα έχουν πρόσβαση σε επίσημα στοιχεία πρόβλεψης της προσφοράς και ζήτησης εργασίας κατά την ερχόμενη πενταετία.

Με αυτόν τον τρόπο υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στην κατάρτιση και απασχόληση και αποφεύγεται η σύγχυση του ενδιαφερομένου σχετικά με την μελλοντική του απασχόληση μέσα από την επένδυση παρακολούθησης συγκεκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης.

4. Η ενσωμάτωση ειδικών ικανοτήτων - δεξιοτήτων στο εκπαιδευτικό σύστημα από τα αρχικά έτη μάθησης.

Η ανάπτυξη ειδικών ικανοτήτων - δεξιοτήτων ξεκινώντας από την παιδική ηλικία τονίζεται ιδιαίτερα στο σύστημα προσανατολισμού της Ιταλίας.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο πώς οι γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές ικανότητες και οι βασικές δεξιότητες του ατόμου εξελίσσονται βαθμιαία από τα πρώτα χρόνια της ηλικίας του.

Οι ψυχολόγοι παραδέχονται ότι μία ψυχοεκπαιδευτική παρέμβαση στην ηλικία των 15 μπορεί να εξασφαλίσει 20% επιτυχία στην παρέμβαση που σταδιακά ξεκίνησε

στην ηλικία των 5 της οποίας η επιτυχία μπορεί να ανέλθει στο 80%. Οι νέοι με αυτό τον τρόπο στην ηλικία των 15 δεν αναγκάζονται να δουλεύουν γνωστικά προβλήματα προηγούμενων ετών, αλλά βασικά προβλήματα επαγγελματικού προσανατολισμού.

5. Ο ποιοτικός έλεγχος των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η Αγγλία έχει να επιδείξει κριτήρια ποιοτικού ελέγχου παροχής υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

α. Οι πρώτες επτά (7) αρχές θεωρούνται αρχές-κλειδιά και είναι οι ακόλουθες:

α1. Προσωποκεντρική κατεύθυνση στον επαγγελματικό προσανατολισμό (επικέντρωση στον πελάτη).

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μέσα από τις δράσεις του Προγράμματος Petra II, Δράση III καθιέρωσε την “neutral guidance” δηλαδή την “αντικειμενική καθοδήγηση”, βασισμένη στις ανάγκες του πελάτη, και όχι στις ανάγκες του συστήματος ή της αγοράς εργασίας.

Βέβαια, αυτό το οποίο διεθνώς παρατηρείται είναι ότι η αγορά εργασίας έχει ανοίγματα και ο πελάτης προσαρμόζεται σε αυτή.

α2. Αμεροληψία στην παροχή υπηρεσιών.

Η αμεροληψία στην παροχή υπηρεσιών προϋποθέτει ότι ο σύμβουλος δεν εξυπηρετεί κανένος τα συμφέροντα αλλά του συγκεκριμένου πελάτη ανά δεδομένη στιγμή και οφείλει να του παρέχει το μέγιστο δυνατό, χωρίς παραποιήσεις ή προσωπικές υποδείξεις. Η απόκρυψη της πληροφόρησης καθώς και η εσκεμμένη έλλειψη αυτής είναι αντίθετες με τις αρχές πρακτικής του συμβούλου.

α3. Εχεμύθεια (σεβασμός του απόρρητου).

Ο σύμβουλος οφείλει να σέβεται το απόρρητο του πελάτη, ο δε πελάτης εξασφαλίζεται υπογράφοντας ειδικό έντυπο στα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού. Η διάχυση της πληροφόρησης για άλλους λόγους πέρα της εξυπηρέτησης του πελάτη είναι εναντίον της πρακτικής του συμβούλου. Όταν απαιτείται διάχυση πληροφόρησης ο σύμβουλος αρχικά ενημερώνει τον πελάτη και παίρνει την άδειά του.

α4. Δωρεάν παροχή υπηρεσιών προς τους νέους.

Στα πλαίσια ενίσχυσης των δικαιωμάτων των νέων στην εκπαίδευση - κατάρτιση και απασχόληση το κράτος οφείλει να τους παρέχει δωρεάν πρόσβαση σε υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού.

α5. Δυνατότητες ίσων ευκαιριών προς κάθε ενδιαφερόμενο.

Κάθε νέος πρέπει να έχει πρόσβαση στα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού.

α6. Πρόσβαση όλων των νέων στα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού

Τα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού πρέπει να είναι κοντά σε συγκοινωνία η οποία να είναι πολύ τακτική για να δίνεται η δυνατότητα στους νέους να έχουν εύκολη πρόσβαση. Επίσης, οι υπηρεσίες αν και λειτουργούν με ραντεβού πρέπει να παρέχουν την δυνατότητα καθημερινής μελέτης αγγελιών και ανακοινώσεων χωρίς να ενοχλείται διαρκώς ο σύμβουλος.

Οι σύμβουλοι οι οποίοι πλαισιώνουν τα κέντρα αυτά πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί ώστε να αντιμετωπίζουν περιπτώσεις άμεσης ανάγκης. Όλοι οι νέοι ανεξαρτέτως πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν μέσα από μία οριοθετημένη αλλά παράλληλα φιλική ατμόσφαιρα, τις υπηρεσίες των κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού.

α7. Αποδοχή και εφαρμογή των αρχών καλής πρακτικής.

Είναι αδύνατο να αναμένεται ποιοτική εξυπηρέτηση όταν δεν τηρούνται από τους συμβούλους οι βασικές αρχές, όπως για παράδειγμα η καθιέρωση επαφής με τον πελάτη, τα στάδια των παραπομπών, η αξιοποίηση της πληροφόρησης κ.λπ.

β. Οι επόμενες οκτώ (8) αρχές αφορούν στους τρόπους λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών στα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού.

β1. Επικέντρωση στις ομάδες νέων με άμεση ανάγκη.

Οι νέοι οι οποίοι έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση πιθανόν είναι κοινωνικά αποκλεισμένα άτομα, άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου, παιδιά πολυτέκνων οικογενειών, ή άτομα που ολοκληρώνουν την στρατιωτική τους θητεία και χρειάζονται άμεση εκπαιδευτική και επαγγελματική καθοδήγηση.

Η ιδιαιτερότητα των χαρακτηριστικών της ομάδας απαιτεί ανάλογη δράση σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού.

β2. Κατάλληλο σύστημα παροχής υπηρεσιών.

Το σύστημα της παροχής υπηρεσιών εξαρτάται από την οικονομική, διοικητική και επιστημονική υποστήριξη που του παρέχεται. Το σύστημα πρέπει να είναι ευέλικτο και να προσαρμόζεται εύκολα στις ανάγκες των νέων. Προβλέπεται να παρέχει ισορροπημένες ποσοτικά και ποιοτικά υπηρεσίες.

β3. Ανάπτυξη τοπικού, εθνικού και ευρωπαϊκού δικτύου.

Πρέπει να λειτουργεί ηλεκτρονικό δίκτυο μέσα από καθιέρωση επαφών των συμβούλων ώστε να παρέχονται προς τους νέους ολοκληρωμένες συμπλεκτικές υπηρεσίες.

β4. Σύστημα ολοκληρωμένης πληροφόρησης.

Το σύστημα πληροφόρησης αναμένεται να είναι αυτοματοποιημένο και / ή οπτικοακουστικής μορφής και δεύτερο γραπτής και / ή προφορικής μορφής:

- Πληροφόρηση για εκπαίδευση - κατάρτιση με χρήση Software.
- Πληροφόρηση για εργασιακή απασχόληση με χρήση Software.
- Χρήση Ευρωπαϊκού δικτύου π.χ. του ONISEP, ROME, KURS κλπ για κατάρτιση και απασχόληση.

β5. Εκπροσώπηση νέων στους ενδιαφερόμενους φορείς απασχόλησης.

Οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού πρέπει να προωθούν την εργασιακή απασχόληση των νέων καθιερώνοντας επαφές και καλή συνεργασία με εκπροσώπους φορέων παροχής εργασίας σε τοπικό επίπεδο.

β6. Δραστηριότητες ανάδρασης (Feedback).

Οι σύμβουλοι πρέπει να πραγματοποιούν τακτικές συναντήσεις με τα διοικητικά και επιστημονικά στελέχη του φορέα τους. Η ανάδραση επίσης πρέπει να είναι εφικτή από τα ερωτηματολόγια τα οποία χορηγούνται σε ενδιαφερομένους οι οποίοι εξυπηρετούνται στα Κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού.

β7. Συνεχής ανάπτυξη και επιμόρφωση συμβούλων.

Αναμένεται να υπάρχει δυνατότητα εξασφάλισης συνεχούς επιμόρφωσης των συμβούλων (η οποία θεωρείται αναγκαία στα πλαίσια των ραγδαίων εξελίξεων που παρατηρούνται στην παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού).

β8. Δημοσιοποίηση και προώθηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού χρειάζονται προώθηση. Η δημιουργία κατάλληλων φυλλαδίων, ελκυστικών στους νέους, η ανακοίνωση στον τύπο και μέσα μαζικής ενημέρωσης των παρεχομένων υπηρεσιών, η παρουσία των συμβούλων σε κοινωνικές εκδηλώσεις, η προώθηση ενημερωτικών συναντήσεων από τους συμβούλους στην κοινότητα θεωρούνται αναγκαίες.

γ. Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει βασικές αρχές οργάνωσης των κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού.

γ1. Κατάλληλη πολιτική και νομικό πλαίσιο στήριξης των κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Η πολιτική των κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού πρέπει να συμβαδίζει με αυτή του προγράμματος "Ίκαρος 2000" - "Youthstart" που εντάσσεται στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, που επιδοτεί τη λειτουργία ανάλογων κέντρων των Κέντρων Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.), όπως αυτή υποστηρίζεται από τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και τον Ο.Α.Ε.Δ.

γ2. Ικανοποιητικές πηγές τροφοδότησης.

Στα πλαίσια της βιωσιμότητας των κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού χρειάζεται η εξασφάλιση διαρκούς επιστημονικής, διοικητικής και οικονομικής στήριξης με στόχο την διαχρονική ανάπτυξη των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού.

γ3. Κατάλληλη διοίκηση και οργάνωση.

Η διοίκηση και οργάνωση εξαρτάται από τους περιορισμούς της επιδότησης και την ευαισθητοποίηση των διοικητικών εκπροσώπων των φορέων. Επίσης εξαρτάται από την κατάλληλη θεσμοθέτηση και κρατική στήριξη των φορέων επαγγελματικού προσανατολισμού.

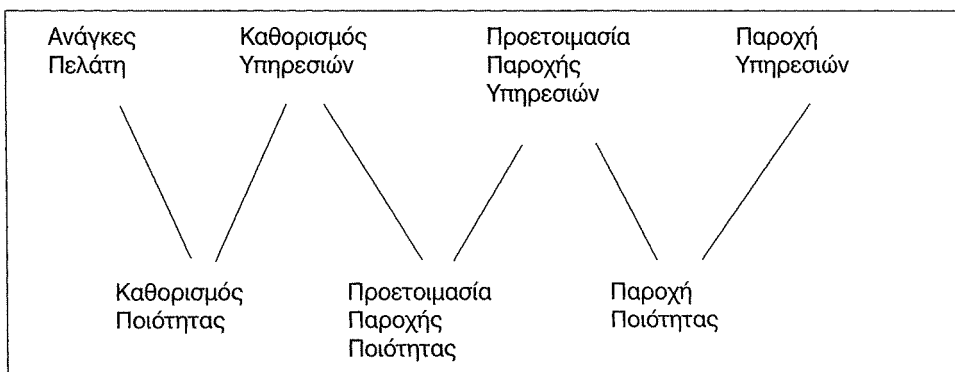
γ4. Σταθερότητα στην παροχή υπηρεσιών και τήρηση των υποσχέσεων που δίνονται στους πελάτες.

Θεωρείται σημαντικό να αισθάνονται οι νέοι ότι μπορούν να βασιστούν στους συμβούλους, ότι ικανοποιούνται επαρκώς τα αιτήματά τους εντός του αναμενόμενου χρόνου, ότι γενικά υπάρχει ένα κλίμα εμπιστοσύνης συμβούλου - συμβουλευόμενου και ότι οι υπηρεσίες θα έχουν συνέχεια.

γ5. Σύστημα ποιοτικού ελέγχου.

Χρειάζεται η έννοια του ποιοτικού ελέγχου παροχής υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού να εισαχθεί σε πρακτικό επίπεδο σε όλες τις διαδικασίες επαγγελματικού προσανατολισμού των αντίστοιχων φορέων.

Πίνακας 5.1.: ISO 9000. Σύστημα Ποιοτικού Ελέγχου και η μεταφορά αυτού στην παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού.

6. Η εκτίμηση της ικανοποίησης των νέων που λαμβάνουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού.

Θεωρείται σημαντική η εκτίμηση της ικανοποίησης των πελατών στα πλαίσια διαχρονικής βελτίωσης και ανάπτυξης των παρεχομένων υπηρεσιών. Η αντίληψη σε

ευρωπαϊκό επίπεδο αλλάζει δραστικά και η ικανοποίηση των πελατών κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος. Η βιωσιμότητα των παρεχομένων υπηρεσιών είναι συναφής με την ικανοποίηση των πελατών στους οποίους παρέχονται.

Παρουσιάζονται ορισμένες βασικές ερωτήσεις, σε μορφή κλίμακας διαβάθμισης, για την ικανοποίηση των ενδιαφερομένων που προσέρχονται στα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού (Κοντοπούλου, 1995), όπως:

- Ήταν ικανοποιητικές οι υπηρεσίες τις οποίες σας παρείχε ο σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού;
- Σας δέχθηκε χαμογελαστά και φιλικά ;
- Σας έδωσε την εντύπωση ότι ήθελε να σας βοηθήσει ;
- Σας κοίταζε στα μάτια - συμβάδιζε η λεκτική με την μη λεκτική επικοινωνία του;
- Σας μιλούσε φυσικά ; Ανοιχτά ;
- Σας άκουσε προσεκτικά ;
- Κατάλαβε τι του ζητήσατε ;
- Έδωσε ιδιαίτερη προσοχή σ' εσάς ;
- Είχε επαρκείς γνώσεις γι' αυτό που του ζητήσατε ;
- Ανταποκρίθηκε στις ανάγκες σας ;
- Κατανοήσατε επαρκώς αυτά που σας είπε ;
- Ήταν γενικά επιτυχές το αποτέλεσμα της εξυπηρέτησης - επαφής σας με τον σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού. ;

7. Κατάλληλο σύστημα για προετοιμασία των νέων για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας

Το σύστημα επαγγελματικού προσανατολισμού του CREPT (βλέπε Παράρτημα 2) της Γαλλίας, όσον αφορά τους νέους που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση, σε σύγκριση με τις προσεγγίσεις των άλλων κρατών μελών, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς τα ακόλουθα:

- α) Τα στάδια του προγράμματος τα οποία συνολικά προσεγγίζουν τις βασικές διαστάσεις του επαγγελματικού προσανατολισμού.
- β) Τους παιδαγωγικούς στόχους, περιεχόμενα και διαδικασίες οι οποίες εναρμονίζονται με τις ανάγκες των νέων.
- γ) Τα βοηθήματα τα οποία θεωρητικά και πρακτικά διευκολύνουν την παρέμβαση όσον αφορά στην κατάρτιση και την αξιολόγηση της διαδικασίας.
- δ) Την παροχή ενδιάμεσης (ανά στάδιο) συμβουλευτικής διαδικασίας για την ενίσχυση του νέου, διευκόλυνση και εκτίμηση της πορείας του.
- ε) Την ευελιξία που παρέχει ως προς την προσαρμογή σε εξατομικευμένες ανάγκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΑ Κ.Π.Ε.

1. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1.1. Πρακτικές οι οποίες προτείνονται στο Κεφάλαιο 5 και παρουσιάζουν σχετική ευκολία για άμεση εφαρμογή στα Ελληνικά δεδομένα.

α. Η υιοθέτηση ενός σωστού τρόπου προβολής και προώθησης της κατάρτισης.

Χωρίς ιδιαίτερα υψηλό κόστος, μπορούν όλα τα φυλλάδια και τα προγράμματα κατάρτισης να περιλαμβάνουν βασικές αρχές παρουσίασης της κατάρτισης. Για παράδειγμα, δεν είναι δύσκολο να περιγραφούν οι παρεχόμενες σπουδές, η διάρκεια των μαθημάτων, η ημερομηνία εγγραφής κ.λπ.

Δυσκολία ίσως παρουσιάζει η περιγραφή της συσχέτισης της εκπαίδευσης με την απασχόληση, λόγω έλλειψης προβλέψεων προσφοράς και ζήτησης εργασίας, επίσης οι τρόποι διδασκαλίας οι οποίοι δεν είναι σαφείς ανά πρόγραμμα κατάρτισης για τα περισσότερα προγράμματα σε πανελλαδικό επίπεδο.

β. Η ανάπτυξη βάσεων δεδομένων για την κατάρτιση και την απασχόληση.

Σε πανελλαδικό επίπεδο γίνονται μεμονωμένες προσπάθειες ανάπτυξης βάσεων. Η διαδικασία θα ήταν ευκολότερη, συντομότερη και επιτυχής αν υπήρχε κρατικός συντονισμός από έναν υπεύθυνο φορέα για την ανάπτυξη ενός πανελλαδικού συστήματος πληροφόρησης, δικτυομένου με αντίστοιχες Ευρωπαϊκές βάσεις πληροφόρησης.

γ. Προσαρμογή ενός αυτοματοποιημένου συστήματος παροχής πληροφόρησης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά δεδομένα ενός αυτοματοποιημένου συστήματος παροχής πληροφόρησης σε επίπεδο επαγγελματικού προσανατολισμού όσον αφορά στην επαγγελματική τεκμηρίωση και τη χρήση ψυχομετρικών μέσων. Θεωρείται εφικτό, θα μπορούσε κάλλιστα να επιτευχθεί με επιδοτήσεις από το Β' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης με τη συμμετοχή κατάλληλων Ελλήνων επιστημόνων και τη συνεργασία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Π.) του εσωτερικού και εξωτερικού.

1.2 . Πρακτικές οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία σε επίπεδο εφαρμογής.

α. Ο ποιοτικός έλεγχος παροχής υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού .

Ο ποιοτικός έλεγχος παρεμποδίζεται από την έλλειψη ορθής πρακτικής πανελλαδικά όσον αφορά στις βασικές διαστάσεις του επαγγελματικού προσανατολισμού όπως είναι η αυτογνωσία, η περιβαλλοντογνωσία, η λήψη απόφασης και η διαχρονική παρακολούθηση του ενδιαφερομένου.

Η δυσκολία εντοπίζεται στην έλλειψη κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής και εξειδίκευσης των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού σε σύγχρονες πρακτικές. Επίσης, στην έλλειψη πολιτικής και καταλλήλου πλαισίου στήριξης των παρεχομένων υπηρεσιών. Η υπάρχουσα θεσμοθέτηση διευκολύνει μερικώς την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού, οι περισσότερες εκ των οποίων στηρίζονται στην πληροφόρηση και όχι στο συνδυασμό αυτής με την ψυχοδιαγνωστική διαδικασία, ψυχοεκπαιδευτική παρέμβαση και την προετοιμασία για το χώρο εργασίας.

β. Η ανάπτυξη του εθνικού συστήματος κατάρτισης και πρόβλεψης της προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε εθνικό, περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο.

Αναμένεται από φορείς όπως το Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης (Ε.Π.Α.), το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας (Ε.Ι.Ε.) και την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.) - σε συνεργασία με τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια Απασχόλησης (ΠΕ.ΠΑ) και τις Επιτροπές Κατάρτισης Ε.Σ.Ε.Κ.Α., Π.Ε.Ε.Κ.Α. και Ν.Ε.Ε.Κ.Α. - να αναλάβουν ευθύνες ανάπτυξης του εθνικού συστήματος κατάρτισης και διαχρονικής πρόβλεψης της αγοράς εργασίας βάσει αντίστοιχων Ευρωπαϊκών προδιαγραφών προσαρμοσμένων στην Ελληνική πραγματικότητα.

Το παράδειγμα της Ιταλίας, το οποίο αφορά (όπως αναφέρθηκε στο Κεφάλαιο 3.) στο επίπεδο δραστηριοποίησης των περιφερειών και νομαρχιών στην Ιταλία, ίσως έχει να προσφέρει ωφέλιμα παραδείγματα για τις Π.Ε.Ε.Κ.Α. και Ν.Ε.Ε.Κ.Α. Χρειάζεται όμως, να δραστηριοποιηθεί η επαρχία, ενταγμένη σε ένα εθνικό σύστημα στήριξης ώστε να παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες προς τους νέους σε τοπικό επίπεδο.

γ. Προσαρμογή στα ελληνικά δεδομένα ειδικού συστήματος λήψης απόφασης για κατάρτιση και απασχόληση.

Η πρακτική αυτή, είναι δύσκολο προς το παρόν να υλοποιηθεί, γιατί η λήψη απόφασης για κατάρτιση παρεμποδίζεται από την έλλειψη επαγγελματικής τεκμηρίωσης και εθνικής κατοχύρωσης των επαγγελμαμάτων και των ειδικοτήτων που περιλαμβάνονται σε αυτά.

Επίσης, παρεμποδίζεται και από την έλλειψη στοιχείων για την προσφορά και ζήτηση εργασίας. Δεν υπάρχει συνάφεια ανάμεσα στην παρεχόμενη κατάρτιση και ζήτηση από την αγορά εργασίας. Βέβαια, πρέπει να καταστεί σαφές, ότι η λήψη απόφασης είναι μία επιστημονική διαδικασία η οποία περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες του επαγγελματικού προσανατολισμού και απαιτεί παρέμβαση ανάπτυξης ειδικών ικανοτήτων, δεξιοτήτων εκ μέρους του ενδιαφερομένου ώστε να λάβει σωστές αποφάσεις για τη σταδιοδρομία του.

- δ. *Η ενσωμάτωση στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ειδικών προγραμμάτων για ανάπτυξη γνωστικών, συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.*

Είναι μία σοβαρή υπόθεση, η οποία απαιτεί πλήρη αναδιάρθρωση του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε επίπεδο προγραμμάτων για το Δημοτικό και Γυμνάσιο, καθώς και την εισαγωγή σχολικών ψυχολόγων στο εκπαιδευτικό σύστημα για την παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων και εκτίμηση της προόδου των μαθητών σε εξατομικευμένη βάση.

Βέβαια, μόνο μία τέτοια ριζική παρέμβαση μπορεί να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην εξελικτική πορεία των Ελληνοπαίδων και να οδηγήσει σε επιτυχή κοινωνική και επαγγελματική ένταξη του ατόμου, δίνοντας τη δυνατότητα ανάπτυξης ικανοτήτων και δεξιοτήτων από τα πρώτα έτη της εξέλιξης του μαθητή.

- ε. *Η υιοθέτηση ενός συστήματος μέτρησης της ικανοποίησης των νέων μέσα από την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού.*

Είναι μία σχετικά χαμηλού κόστους διαδικασία. Πρωτίστως βέβαια πρέπει να οριστεί τι παρέχεται, πως παρέχεται, πόσο συχνά παρέχεται, τότε και από ποιόν (προς το νέο), για να προβεί ένας φορέας στη συνέχεια στην εκτίμηση της ικανοποίησης του αποδέκτη.

Σε εθνικό επίπεδο, για παράδειγμα στον Ο.Α.Ε.Δ. ακόμη η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού είναι σε επίπεδο αναδιοργάνωσης, χωρίς να έχει να επιδείξει σημαντικές προόδους.

2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (Κ.Π.Ε.)

2.1. Πρακτικές οι οποίες ενισχύουν τη βιωσιμότητα των Κ.Π.Ε.

Τα Κ.Π.Ε. τα οποία πρωτοποριακά εντάσσονται στην προσπάθεια ανάπτυξης υπηρεσιών προετοιμασίας για την απασχόληση στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βρίσκονται στη δύσκολη αλλά παράλληλα ενδιαφέρουσα θέση απόδειξης της σημαντικότητας της βιωσιμότητάς τους, επίσης στο στάδιο ολοκλήρωσης και περαιτέρω διακοπής της λειτουργίας τους.

Η βιωσιμότητα των Κ.Π.Ε. δεν εξαρτάται μόνο από την οικονομική στήριξη, αλλά και από την απόδειξη ότι η ύπαρξή τους είναι σημαντική σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για να γίνει αντιληπτή η χρησιμότητα των Κ.Π.Ε. πρέπει οι παρεχόμενες υπηρεσίες τους να αποβούν αποδεκτές και ιδιαίτερα ωφέλιμες σε σχέση με τα ακόλουθα:

- Κατάλληλη προετοιμασία των νέων που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση και προώθηση αυτών, σε προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης.
- Παροχή συμπληρωματικών και όχι ανταγωνιστικών υπηρεσιών σε σχέση με τους άλλους τοπικούς φορείς.
- Συμμετοχή των Κ.Π.Ε. σε δίκτυο τοπικών φορέων επαγγελματικού προσανατολισμού, κατάρτισης και απασχόλησης.
- Προώθηση θεμάτων νέων όσον αφορά στην ευρύτερη περιοχή που λειτουργούν τα Κ.Π.Ε.
- Διευκόλυνση των κρατικών φορέων σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο μέσα από συμμετοχή των Κ.Π.Ε. σε τοπικές μελέτες και έρευνες για κατάρτιση, απασχόληση και επαγγελματικό προσανατολισμό.
- Υιοθέτηση συστήματος ποιοτικού ελέγχου των παρεχομένων υπηρεσιών από τα Κ.Π.Ε. προς τους νέους και διαχρονική εκτίμηση της πορείας παροχής υπηρεσιών.
- Σταθερή συμμετοχή του προσωπικού των Κ.Π.Ε. σε προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης για τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού.

2.2. Προσαρμογή πρακτικών της Γαλλίας και Αγγλίας στα Κ.Π.Ε.

Σε σχέση με την πρακτική επαγγελματικής προετοιμασίας των νέων που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση, προτείνεται η προσαρμογή του προγράμματος του CREPT της Γαλλίας (βλέπε Παράρτημα 3.1/ σημείο2.) στους χώρους των Κ.Π.Ε. με μικρές εξαιρέσεις στη χρήση ορισμένων ψυχοεκπαιδευτικών μέσων, τα οποία δεν απευθύνονται στον Ελληνικό πληθυσμό και προσαρμογή άλλων στα Ελληνικά δεδομένα.

Επίσης, προτείνεται η δημιουργία ερωτηματολογίων εκτίμησης των παρεχομένων υπηρεσιών στα Κ.Π.Ε. βάσει των standards του Counselling και Lead Body της Αγγλίας και τις αρχές ποιοτικού ελέγχου των Rivis και Sadler, (1991), όπως αναφέρονται στο Κεφάλαιο 3.

2.3. Δυσκολίες εφαρμογής Ευρωπαϊκών προγραμμάτων στα Κ.Π.Ε.

Τα προγράμματα επαγγελματικής προετοιμασίας στα Κ.Π.Ε. πρέπει να έχουν την ανάλογη ευελιξία και προσαρμογή σε ατομικό επίπεδο κι αυτό απαιτεί υποδομή και ανάλογο προσωπικό.

Τα Κ.Π.Ε., ως έχουν, αδυνατούν λόγω έλλειψης προσωπικού να αναπτύξουν τις υπηρεσίες τους.

Ήδη οι παρεχόμενες υπηρεσίες, σε επίπεδο επαγγελματικής προετοιμασίας και κατάρτισης προς τους νέους στηρίζονται στην εθελοντική προσφορά επιστημόνων της τοπικής κοινωνίας οι οποίοι πιστεύουν στον σκοπό των Κ.Π.Ε.

Οι σύμβουλοι των Κ.Π.Ε. κατά την ερευνητήρια είναι πολύ αξιόλογα νέα άτομα, τα οποία αν σύντομα δεν έχουν ανάλογη κρατική υποστήριξη για τη λειτουργία των Κ.Π.Ε. με στόχο τη μόνιμη απασχόληση περισσότερων στελεχών θα υποστούν το φαινόμενο του burn out (φθοράς) σε επαγγελματικό επίπεδο.

Επειδή, η συγκεκριμένη προσπάθεια βρίσκεται στα αρχικά της στάδια, χρειάζεται να διερευνηθούν οι δυνατότητες (εκ μέρους των εταίρων του προγράμματος Youthstart με τίτλο "ΙΚΑΡΟΣ 2000") ενδυνάμωσης και ανάπτυξης των δραστηριοτήτων των Κ.Π.Ε. σε διαχρονική βάση.

3. ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Τα Κ.Π.Ε., ως σύλληψη, δεν θα παύσουν να είναι μία πρωτοποριακή ιδέα για τα Ελληνικά δεδομένα, η δε ύπαρξή τους να αποτελεί την αναπλήρωση της έλλειψης παροχής υπηρεσιών προς τους νέους οι οποίοι εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση, σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αναμένεται να αναλάβει έναν σημαντικό ρόλο στα πλαίσια προώθησης της κατάρτισης και απασχόλησης των νέων τοπικά, στο σύντομο μέλλον και τα Κ.Π.Ε. ή αντίστοιχα Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού των Δήμων της χώρας σίγουρα θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στα πλαίσια επαγγελματικής καθοδήγησης και προετοιμασίας των νέων για κατάρτιση και απασχόληση.

Παράρτημα 6

Παρεχόμενες Υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού μέσα από την πιλοτική εφαρμογή των Κέντρων Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.)

Βάσει των προτεινόμενων προδιαγραφών του Προγράμματος "IKAROS 2000", της κατάρτισης συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού των Κ.Π.Ε. και της γενικής εκτίμησης των τοπικών αναγκών των νέων, προετοιμάστηκαν οι ακόλουθες προδιαγραφές σε επίπεδο στόχων για την λειτουργία των ΚΠΕ (Σολωμού, 1997).

Οι στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

- Η σχέση με την εργασία και την επαγγελματική συμπεριφορά.
- Η επιλογή επαγγέλματος.
- Η γνωριμία με τα επαγγέλματα και την αγορά εργασίας.
- Η υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας.
- Η επαγγελματική ένταξη και η προετοιμασία για την εργασία.
- Η προσαρμογή των ατόμων στο εργασιακό περιβάλλον.

Μερικές από τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Κ.Π.Ε., οι οποίες απαντούν στην επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι:

α) Η επαγγελματική διαπαιδαγώγηση.

Η έννοια της επαγγελματικής διαπαιδαγώγησης ορίζεται ως μια παιδαγωγική και αναπτυξιακή διαδικασία. Μια διαδικασία μάθησης που αποβλέπει στην αυτογνωσία από τη μία και την επίγνωση του κόσμου της αγοράς εργασίας από την άλλη.

β) Ο επαγγελματικός προσανατολισμός.

- Διερεύνηση και καταγραφή ενδιαφερόντων, ικανοτήτων, προσωπικών χαρακτηριστικών, αξιών και κινήτρων για την εργασία.
- Προσδοκίες από την εργασία.
- Τι σημαίνει επαγγελματική συμπεριφορά.
- Σκιαγράφηση του επαγγελματικού προφίλ.
- Επιλογή των επαγγελματικών στόχων.
- Λήψη αποφάσεων.

γ) Η πληροφόρηση

- Μονογραφίες επαγγελμάτων.
- Επικοινωνία με φορείς απασχόλησης.

- Ενημέρωση για μαθητές / φορείς κατάρτισης.
- Χώροι απασχόλησης.

δ) *Οι τεχνικές αναζήτησης εργασίας*

- Προγραμματισμός ενεργειών για την επίτευξη του επαγγελματικού σχεδίου.
- Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος.
- Προσομείωση συνέντευξης πρόσληψης.
- Υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας.

ε) *Το δίκτυο εργοδοτών*

- Ευαισθητοποίηση εργοδοτών
- Συνεργασία με Ο.Α.Ε.Δ. και επιμελητήρια.

στ) *Οι μηχανισμοί τοποθέτησης σε θέσεις απασχόλησης*

ζ) *Οι δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.*

Δημιουργικά εργαστήρια: Οργάνωση εργαστηρίων με σκοπό την επαγγελματική διαπαιδαγώγηση των νέων. Μέσα δηλαδή από τη δημιουργική απασχόληση των νέων και μέσα από βιωματικές διαδικασίες, οι νέοι μπορούν να προσεγγίσουν έννοιες σχετικές με την εργασία και γνωρίσουν εργασιακούς χώρους και επαγγέλματα.

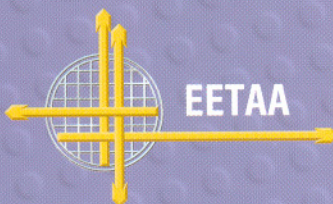
Επίσης, μπορούν να αναπτύξουν βασικές κοινωνικές δεξιότητες, όπως συνεργασία με άλλα άτομα και συμμετοχή σε μια ομάδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ◆ Crites, J. (1969). Vocational Psychology. New York: Mc Graw - Hill
- ◆ Ευρωπαϊκός Οδηγός για σύμβουλους επαγγελματικού προσανατολισμού (1995). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία επισήμων εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- ◆ Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες σε θέματα απασχόλησης και εθνικές πολιτικές για την προώθηση της απασχόλησης στην Ιταλία. Perugia: ECIPA UMBRIA
- ◆ Ginzberg, E., Ginzburg, S - W, Axelrad, S., Herma, J.L. (1951). Occupational Choice: An Approach to a General theory. New York: Columbia University Press
- ◆ Herr, E. (1984). Career Guidance and Counselling through the life Span. Boston: Little Brown Co.
- ◆ Holland, J.L. (1985). Making vocational choices: A theory of vocational personalities and work environments. New York: Prentice Hall
- ◆ Isaacson, L. (1977). Career information in counseling and teaching. Boston: Allyn and Bacon.
- ◆ Kondopoulos, E. (1995). The educational and guidance system of Greece. England: Careers Europe.
- ◆ Κοντοπούλου, Ε. (1996). Μελέτη ίδρυσης γραφείων σταδιοδρομίας για νέους σε πέντε δήμους της Αττικής. Αθήνα: Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Ζωγράφου.
- ◆ Kondopoulos, E. (1995). The adult educational and vocational guidance. Rome: Cedefop
- ◆ London, H. (1973). Principles and techniques in vocational guidance. Ohio: Merrill
- ◆ Morrisby Vocational Guidance Services, (1992). England: Morrisby, Organization
- ◆ Parsons, F. (1909). Choosing a vocation. Boston: Mifflin
- ◆ Περιφερειακός μηχανισμός επαγγελματικής επιμόρφωσης. Toulouse. France: CREPT
- ◆ Rivis, V., Sadler, J. (1991). The quest for quality in educational guidance for adults. England: UDACE
- ◆ Σολωμού, Α. (1997). Τι θα μπορούσε να προσφέρει στους νέους το Κέντρο Προετοιμασίας για την Εργασία (Κ.Π.Ε.). Αθήνα: ΑΡΣΙΣ
- ◆ Standards for Consultation (1994). England: Consultation at work for the Advice, Guidance and Counselling Body of England.
- ◆ Super, D.E., Hall, D.T. (1978). Career development: Exploration and planning. Annual Review Psychology, 29, 332 - 372
- ◆ Watts, A.G., Guichard, J., Plant, P. Rodriguez, M.L. (1993). Εκπαιδευτικός και επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Βρυξέλλες: Task force.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α.Ε.

Ομήρου 19 & Ακαδημίας, Αθήνα 10672